

ZDISLAVA

OBSAH

Úvodník Úvodní slovo	3
Rozhovor s R.D. Janem Nepomukem Jiříštem, farářem v Bělé pod Bezdězem	4
Představujeme farnost Horní Police, významné mariánské poutní místo	9
Osobnost Sté výročí narození Mons. Josefa Poula	10
Církevní stavby v diecézi Naše Spanilá Matka Hejnická Nejčistší projev lásky k Panně Marii Kostel sv. Vojtěcha, Počaply Ptali jsme se akademické malířky Evy Votočkové	12 13 14 14
Spiritualita Vyznání víry - Věřím v jednoho Boha, Stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného Judít, silná slabá žena	15 16
Zprávy z diecéze Akce K - Bohosudov, Osek, Hejnice	18
Napsali jste „Mistře dobrý, co musím udělat, abych dostal věčný život?“ (Mk 10,17). Ohlédnutí za 41. diecézním setkání mládeže v Litoměřicích Vybízím k celoroční péči o mládež, říká litoměřický biskup Jan Baxant Vzpomínka na Mons. Milana Bezděka, bývalého generálního vikáře litoměřické diecéze	20 20 21
Pozvánky Pozvánky, nabídka, soutěž	22

**Fotografie
na titulní straně
časopisu:** P. Stanislav Příbyl

*Fotografie bez
uvedení autora
- Jana Michálková
a Miroslav Zelenka*

ZDISLAVA

časopis litoměřické diecéze
Květen 2010 • 15. ročník • 2. číslo • 20 Kč

Památka Panny Marie, Prostřednice všech milostí, má svůj původ v Belgii. Do kalendáře ji zavedl papež první světové války Benedikt XV.

Spása a milost jsou výlučně Boží dary a člověk si je nemůže vynutit vlastními silami, ani zasloužit. Bez aktivní účasti člověka však takové Boží dary nemohou dojít naplnění či uplatnění. Nikdo nemůže být spasen proti své vůli, ovšem jak řekl svatý Augustýn: „Člověče, Bůh tě bez tebe vykoupil, ale bez tebe tě nespasí.“

Buďme nejen dnes vděční za tuto Mariinu neustálou pomoc a ochotu být „spojkou“ mezi Bohem, který nás chce obdarovávat a přivést jednou i do své slávy, tak jako vzal do nebe Marii s tělem i duší.

P. Roman Janáč, CSsR

Ti, na které se nezapomíná

O některých lidech se bude psát ještě mnoho let po jejich smrti, ale málokdo si vzpomene na to, co sami napsali. Dnes se mnoho píše, zvláště na internetu; někdy mi připadá, že už snad ani jinou komunikaci neznáme, a to je škoda. Kdybych znal pana kardinála Tomáše Špidlíka jenom z knih, řekl bych, že je to velký myslitel, duchovní osobnost, skvělý profesor..., ale nevěděl bych, že byl skvělým člověkem. Poprvé jsem se s ním osobně setkal jako bohoslovec v roce 1997 při návštěvě římského Nepomucena. V koutku u okna sálu seděl nenápadný starý kněz, a zatímco hosté hodovali, tento muž je laskavým pohledem pozoroval. Kdosi mi pošeptal: „To je Špidlík.“ Přišel jsem k němu a řekl: „Vy jste ten Špidlík? Vy si tu sedíte, píšete knížky a my se to pak musíme učit.“ Usmál se a s porozuměním řekl: „Chudáci.“ Stačilo jedině slovo a bylo v něm nenapodobitelně všechno.

Přešlo třináct let a byl jsem poslán na studia do Říma. V tomto školním roce jsem se s ním setkal několikrát. Slavný kardinál, na něhož se mne stále ptali univerzitní spolužáci z celého světa, který bývá citován ve vědeckých pracích, ..., zůstal, přes všechnu slávu světa, pokorným knězem. Když mi na začátku adventu v římském Pantheonu při vernisáži moravského vyřezávaného betléma řekl: „Zapívej Narodil se Kristus Pán,“ zdráhal jsem se. Byl přece advent. Pak jsem ale začal spolu s ním zpívat. Česká delegace byla zděšena jako já, ale co mohla dělat, než zpívat s námi. Ostatní národové proudící těmito starobylými místy ale vůbec pohoršení nebyli, spíš se dívali, co se děje. A pak mi to došlo: dokázal nám, že se nemáme za co stydět, že naše české úzkoprsosti a sebeuzavřenosti nám brání ukázat, co v nás je a kdo v nás působí. On dobře věděl, že je advent, ale také to, že máme světu co dát.

Před několika dny jsem stál u jeho rakve ve svatopetrské bazilice, ze vzdálenosti několika metrů pozoroval, jak se s otcem kardinálem loučí Svatý otec, a hlavou mi táhlo mnoho myšlenek. Nezapomenou lidi u nás, co učil, říkal, psal a hlavně k čemu vedl? Najednou mi to došlo; musím splatit svůj dluh: **mám vás všechny v litoměřické diecézi od kardinála Špidlíka pozdravovat, myslí na vás.** Dnes to zřejmě platí o mnoho více, než kdybych tu zdravici vyřídil před jeho odchodem.

P. Martin Davídek, Nepomucenum, Řím

Každý kostel je znamením Boží přítomnosti...

*„Pietas et gaudium,
prostě zbožnost a radost
nebo radostná zbožnost,
to se mi líbí...“*

*R.D. Mgr. Jan Nepomuk Jiříšť,
od roku 2001 farář
v Bělé pod Bezdězem*

Pane faráři, odkud pocházíte?

Narodil jsem se v Turnově, což je město ve východní části litoměřické diecéze. Říká se mu srdce Českého ráje. V rodině, ze které pocházím, to je trochu složitě. Svěho tatínka jsem v životě neviděl. Můj nynější soused, pan farář z Bakova, tuhle vážnou větu kdysi docela vtipně odlehčil, když mi na to řekl, že tatínek vlastně tak trochu napodobuje Otce nebeského, toho jsem prý taky v životě neviděl. A věřte, že mi ten jeho humorný nadhled hodně pomohl. Musím říct, že od té doby už jsem z toho nikdy nebyl smutný. Sourozenců mám, když to spočítám, od tatínka tři a od maminky dva. Takže nás je celkem šest, ale v podstatě jsme se takhle nikdy nesešli. Vyrůstal jsem s maminkou a babičkou. Ty mě také nechaly pokřtít.

Nechci klást přímo otázku typu Jak jste se dostal ke kněžství, ale jaká byla Vaše cesta a kdo byl Váš vzor?

Já si myslím, že na otázku „Co Vás přivedlo ke kněžství“ se ani nedá odpovědět. Je v tom spousta vnějších elementů, které člověk cítí. Ale je taky spousta věcí, které vnímám jako tajemství. Vidím to tak, že si mě Pán Bůh nějak zvolil. Chápu nebo dokážu vidět

jen pár takových vnějších momentů. Ale tajemství, jak to bylo uvnitř a co se ve mně odehrálo, to bych vůbec nedokázal říct. Určitě v tom spolupůsobili někteří lidé, několik kněží, které tady musím zmínit. Jednak to byl turnovský pan děkan Klement Ruisl, u kterého jsem začal ministrovat a starat se o jeden z turnovských kostelů. Jednak to byl jeho nástupce, náš bývalý kancléř P. Jiří Hladík. To už jsem byl v Turnově na gymnáziu. Pomáhal jsem mu a on pomáhal mně. Mám s ním takovou krásnou příhodu: na gymnáziu jsme jednou dostali úkol z biologie - nakreslit lebku králíka. Byl jsem na tom s kreslením vždycky strašlivě špatně. Večer jsem přišel do kostela, říkám to P. Hladíkovi a on na to: „No tak to tady ještě trochu poklidí a já to za tebe nakreslím.“ Nakreslil mi úžasnou lebku králíka a já jsem poprvé dostal z biologických praktik jedničku. Největší ironií je, že zrovna na biologii jsme měli nejzarytějšího komunistického profesora. Ten, kdyby tohle věděl, tak mi tu jedničku rozhodně nedal. Z čehož vyplývá, že P. Hladík je výborný kreslíř. Věnoval jsem svoje síly tomu, že jsem pečoval o kostel, a on mi v téhle vypjaté chvíli pomohl. Za jeho působení jsem pronikl do praktické stránky vedení duchovní správy nejenom už jako kostelník, ale pomáhal jsem mu

vést v Turnově matriky, farní kancelář, při účetnictví a farní korespondenci. Ještě předtím, než jsem šel na fakultu a do semináře, jsem měl takovou obrovskou školu. Poznal jsem díky P. Hladíkovi i praktickou stránku duchovní správy.

Další vzory přišly během studia. Největším z nich byl emeritní pan farář svatovítský P. Miroslav Vágnér. Přednášel nám na fakultě spirituální teologii. Často jsem navštěvoval i jeho bohoslužby. Nejdřív sloužil v Liboci a potom u Panny Marie před Týnem. P. Vágnér byl pro mě člověk opravdu ohromně duchovně obohacující. Vyrostl v generaci kolem pana biskupa Lebedy. Byla to generace formovaná v době, kdy byl pan biskup Lebeda spirituálem semináře, tedy na přelomu 40. a 50. let. Tato generace hodně těžila z odkazu národního pokladu českého křesťanství. Tím chci také říci, že mezi mými vzory samozřejmě nechybí ani postavy z minulosti. Pokud bych měl jmenovat někoho konkrétně, tak to byl Bohuslav Balbín v tradici českého křesťanství barokního a biskup Antonín Podlaha, který byl na počátku 20. století světicím biskupem pražským. Zasloužil se o dostavbu svatovítské katedrály a působil i v oblasti církevního umění a péče o církevní památky. A to je oblast mně nesmírně blízká. P. Vágnér, o kterém hovořím jako o svém vzoru, vyrostl právě z Balbínovsko-Podlahovského štípení – to jest křesťanství prožívaného tady v této zemi, na konkrétní české půdě posvěcené kroky a krví českých národních světců. Toto všechno se tam krásně zrcadlí a jde to ruku v ruce dohromady s tím, že moje cesta ke kněžskému povolání vedla právě i přes lásku k památkám, k dějinám, k umění. Myslím si, že nejvíc na mě Boží milost působila v době, kdy jsem dělal průvodce na hradě Valdštejně nad Turnovem. To je středověký hrad, který byl v barokní době proměněn na poutní místo ke cti sv. Jana Nepomuckého. Jsou tam dva mosty zdobené sochami českých patronů a možná, že tam už do mě byla myšlenka na kněžství nějak zasazena. A to, že jsem později poznal P. Vágnera a jeho duchovní kořeny, se s tím jenom snoubilo. Na hradě Valdštejně jsem byl ještě v době, kdy byl kostel mimo provoz. Pan kastelán byl poctivý, slušný člověk, ale od víry daleko. Byl jsem svědkem postupných proměn jeho názorů na to, zda se kostel jednou vrátí bohoslužbám. A skutečně se to povedlo v roce 1993, v jubilejním roce, kdy si naše národní dějiny připomínaly 600 let od mučednické smrti Jana Nepomuckého a pan biskup Josef Koukl znovu kostel požehnal. Od té doby se tam zase začaly sloužit bohoslužby. To už bylo ale v čase, kdy jsem studoval na teologické fakultě v Praze. Zúčastnil jsem se proto jenom slavnostního požehnání.

Působíte na mě velice radostně a energicky.

Často se Vašich kolegů ve službě ptám, jaké mají životní heslo nebo motto, které je drží při síle. Ale Vy to asi moc nepotřebujete.

Mně se líbí Pietas et gaudium, prostě zbožnost a radost nebo radostná zbožnost. To už říkal sv. Filip Neri, že svatej, kterej by byl smutnej, to je smutnej svatej. Sv. Filip Neri není postava z českých dějin, ale přesto bylo v Čechách, na Šumavě, k jeho cti jedno poutní místo. Je to postava, která mně má svým odkazem rozhodně co říci. Byl to pastýř, který dokázal do své zbožnosti, do duchovního života, ale i do pastorace vnést obrovskou porci humoru a dívat se na věci s nadhledem. O něm se říká ta krásná historka, jak ho jedna bába pomluvila a on potom místo toho, aby nadával, vytáhl ji na věž kostela. Když tam dospěli, vzal kudlu, protrhnul polštář, vysypal to peří a říká: „No jo, vono pomluvit, to je lehký, ale teď to posbírejte.“ On měl takovéhle nádherné příklady a bral to všechno s radostí, přestože doba, ve které žil, měla spoustu šrámů. My se mnohdy díváme do minulosti a říkáme si, jak to tady muselo být v té době krásné, třeba i v tomhle kraji, v této diecézi... Jak to muselo být úžasné v době Karla IV. nebo za časů baroka. Jenomže každá doba měla také spoustu svých stinných stránek. O minulosti dost hovořím, toto téma je mi hodně blízké, ale když se mě někdo ptá, jestli bych chtěl v té době žít, tak nechtěl. Beru to i tak, že to prostě Pán Bůh určitě tak nějak nasměroval, že žiju v téhle době. A dokud ještě nějakou porci života z jeho štědrosti mám, jsem rád, že je to právě v téhle době. Rozhodně bych nechtěl žít v minulosti, přesto že ji mám rád. Měla určitě spoustu svých bolestí a ran, a to nelze nezmínit.

Jak se Vám žije v litoměřické diecézi?

Musím říct, že se mi tady žije dobře. Pokládám za obrovskou milost, obrovský dar shůry a zároveň, jak já říkám, od Nejsvětější čtveřice, tedy od Nejsvětější Trojice a svého představeného, že tady mohu žít. Mám niternou radost z toho, že mohu sloužit v kraji, který je mým krajem rodným. Tato diecéze má jednu z největších bolestí v tom, že má málo kněží, kteří přímo z ní pocházejí, kteří se tu přímo narodili. A to je trochu takový impuls třeba i do budoucna. Dříve, v první polovině 20. století, měli kněží - domorodci svůj spolek. To neznamená, že bych chtěl nějakým způsobem hrubě oddělovat kněze, kteří se tu narodili, a kněze, kteří sem přišli z různých důvodů. Ale pokládám za důležité právě toto pouto s rodným krajem a s rodnou diecézí nějak prohlubovat. Říkám si, že když se dělá spousta jiných setkání, třeba pro kněze, kteří sem přišli z Polska, nebo pro kněze, které spojuje nějaký jiný vnější aspekt, stálo by za to popře-

mýšlet do budoucna o něčem podobném. O něčem, co by zase ještě více stmelilo a sdružilo kněze, kteří odtud pocházejí. Ale to je jeden z takových impulsů, nápadů. Myslím, že náš současný pan biskup dobře cítí, jak byla diecéze v minulosti zraněná odchodem původních obyvatel. Jak spolu s nimi odešla značná část historické a duchovní paměti. Jsem strašně rád, že jsme jako biskupa dostali člověka v tomto ohledu vnímavého. Že velice dobře dokáže vycítit bolesti a rány tohoto kraje a dokáže je taky s láskou obvazovat. A tím se dostávám k Bibli a k dobrému pastýři, tedy k jedné z jeho vlastností. Tím chci také říci, že život v diecézi rozhodně není lehký ani pro biskupa, ani pro kněze. Vyplývá to už ze samotných statistik, když se podíváme, kolik lidí je tu věřících a kolik lidí je tu bez vyznání. Drtivá většina těch, kteří nás obklopují, jsou lidé víře vzdálení. Ale není to zase tak, že by všichni byli k víře nepřátelští. Já třeba mám zkušenost z kraje, kde působím, že vedle těch lidí, kteří navštěvují bohoslužby a kteří jsou aktivními křesťany, je taky skupinka lidí, kteří jsou, jak krásně říká druhý vatikánský koncil, křesťany anonymními. Oni do kostela nepřijdou na nějakou velkou slavnost, ale kostel navštíví, nejenom jako turisté. A to se děje často. Z toho ovšem nelze nic usuzovat. Stalo se mi, že když jsme při opravě kostela potřebovali vyložit přivezený materiál a jen tak jsem rozhodl sít, byl jsem překvapen, že mi přišli pomoci především lidé, od kterých bych to v životě

nečekal. Podobně je to i s opravami kapliček, křížů a božích muk. Často je to takové anonymní křesťanství. Oni sice o své víře nemluví, ale jejich skutky hovoří o tom, že to jsou věci, které se nějak dotýkají jejich srdce. Ne že jsou blízko jejich srdci, ale jen se ho dotýkají. Tam tedy taky Pán Bůh něco zasel. A jak by měl kněz mezi nimi žít? Hlavně to nezadupat a úplně nezničit, spíš rozvíjet.

Jaká je role kněze v naší společnosti?

Poslání kněze, samozřejmě vedle toho, aby lid posvěcoval, což je prvotní, hezky vysvítá, alespoň pro mě, z orientace historické bohatosti českého křesťanství. Být nejenom apoštolem víry, ale ukazovat taky krásu a pozitivita v kulturní zakořeněnosti, v památkách, ve staré hudbě, což se prezentuje ve výběru písní k liturgii i na koncertech, ale třeba také v kráse slova. To všechno jsou tak bohaté zdroje, že tato studnice je, myslím, nepřeborná. A ruku v ruce to roste s tím, jaký má kněz vztah právě k tomu kraji, k tomu místu kde působí. Jak pronikne do kulturního dědictví a jak se jím taky sám nechá ovlivnit a inspirovat. A tohle všechno jsou potom věci, které dohromady mohou být oporou pro poslání kněze nejenom v oblasti liturgické a sakrální.

Jak se Vám daří plnit povinnosti kněze?

Jak se mi daří plnit? To já nevím, snažím se a uvědomuji si, že to jednou bude soudit sám Pán.

Jan Nepomuk Jiříš, foto Karel Novotný

Ale myslím si, že tím, že mám zpětnou vazbu od lidí a že vidím, že se daří probouzet zájem o kostel nebo o tyto objekty nejen u věřících, bývá můj dojem, alespoň někdy, milý a radostný. Protože už to, že někdo do kostela vůbec nechodí a jenom si uvědomí, že ten kostel tam je a že ho neobchází bez povšimnutí, je důležité. Vždycky naše kostely, a je to vidět zejména na vesnicích nepostižených ještě nějakou velkou postmoderní výstavbou satelitních městeček, jsou srdcem obce. A je moc smutné, když se vám stane, že přijete do vesnice, ptáte se, kde je tady kostel, a oni vám řeknou: „Tady žádný kostel není.“ Protože ti lidé jdou jenom z domu do auta a z auta do domu.

Myslíte si, že ti, kteří do kostela přeci jen vejdou, si uvědomí Boží přítomnost v eucharistii ve svatostánku?

Takhle odvážný bych nebyl, protože to je otázka. Ale každopádně je kostel znamením. Znamením Boží přítomnosti vyvoleného lidu, to už je ve Starém zákoně, od Archy úmluvy po Šalomounův chrám. Je to prostě znamení toho, že Bůh je uprostřed lidí. A tohle, myslím, mnozí lidé, od církevního prožívání víry vzdálení, cítí. Že kostel je výjimečným místem. Přijdou sem třeba na půlnoční nebo na koncert. A když už to alespoň je, tak zaplat Pán Bůh za to. Protože to jsou lidi, kteří nebudou po kostele malovat něco sprejem a nebudou v něm vytloukat okna. A kdyby jenom toto bylo vždycky a všude, tak zaplat Pán Bůh za to, protože nemusíte pořád něco opravovat.

Jak se Vám daří zvládat požadavky Vašeho okolí?

No, je to někdy všeobecný servis. Ale snad asi jo, daří se mi to. Hlavně si nemyslím, že kněz by měl být tím, kdo poleze po lešení. Já bych se to ani při své váze neodvažoval. I když znám pár kněží, pro které je to koníček a kteří to dělají rádi. Nemyslím si, že je to obecná povinnost kněze, to vůbec ne. Protože se tam pak třeba vytrácí něco jiného, podstatného, základního. Někde farníci očekávají od kněze, možná opravdu to, že bude po lešení lítat a že bude údržbářem. Mám pár laiků, kteří mi pomáhají. Nejde spoléhat jen na vlastní síly a při rozsáhlosti farního obvodu – sedmi farností - jsem pak vděčný za každou pomoc. Třeba od lidí, kteří v minulosti absolvovali katechetický kurz nebo dálkové studium na fakultě. Několik takových lidí Bohu díky mám. O ně se pak mohu opírat při věcech katechetických a různých přípravách slavností apod. To by rozhodně nemohl zvládnout jeden člověk. Naopak, čím více do toho pronikám, tím jsem vděčnější za pomoc okolí a za všechny, kteří jsou ochotni dál ještě spolupůsobit při šíření tohoto poslání.

Nakolik by si měli farníci svého kněze „všímat“, vstupovat do jeho soukromí, co se od nás čeká, kde je hranice?

Jenomže ono je taky všímat si a všímat si. Řada z nás, kněží, jsme z povahy samotáři. A taky to neneseme zrovna dvakrát libě, když si nás lidi všímají příliš. To je potřeba taky říci v naší skutečně sebekritické

Jan Nepomuk Jiříš, foto Karel Novotný

reflexi. Jsme taková poustevníci. Ale on je poustevník a poustevník. Může být poustevník radostný, který rozdává radost všem, kdo k němu přijdou. Může být ale taky poustevník nevrlý, takový „obzor života se uží a kmetík nedlí v dobré kůži“, jak napsal Petr Bezruč. Takže obecně říct, že všímat si kněží, udělat něco pro ně, na to asi není nějaký obecný lék. Kromě toho, že jsme nejspíš všichni vděční, když se za nás lidé modlí, to určitě. Pro mě je krásný zážitek, že když odcházím od oltáře, tak se věřící ještě za mne k Pánu Bohu modlí. Nebylo to tam zvykem, když jsem tam přišel. Někdy v takových vypjatých chvílích, když jdete sloužit třeba i v nemoci nebo s nachlazením, tak prosbu, aby Pán Bůh dal knězi zdraví pro jeho službu, vždycky vnímám jako největší dárek, který mi lidé mohou dát. Vždycky si to uvědomuji.

Co od farníků očekáváte?

Naučil jsem se nečekat moc, protože tím jsem vděčnější a překvapenější, když něco přijde. Já osobně jsem velmi vděčný, když se třeba pro farnost nebo pro farníky něco chystá a oni to neignorují.

Máte nějaké slovo pro povzbuzení svým spolubratrům?

To má snad říct pan biskup, ne? Od něho to čekáme a myslím si, že je to jeho výsadou. A on to umí!

Působíte v Máchově kraji, kam byste pozval čtenáře, poutníky?

Dominantou Máchova kraje je jednoznačně hrad Bezděz. Nemůže si stěžovat na nedostatek návštěvníků. Takže když řeknu lidem: „Jeďte na Bezděz,“ tak neřeknu nic nového. Ale já jim řeknu: „Jeďte na Bezděz, ale nezapomeňte, že to není jenom středověký hrad. Je to hrad, pod nímž stojí ještě o sto let starší románský kostel sv. Jiljí, který je mateřským kostelem celého tohoto kraje. Prvním, z něhož se světlo křesťanství do celého kraje šířilo. A později, v době baroka, byl hrad proměněn v jedno z nejslavnějších poutních míst spjatých s úctou k Panně Marii Montserratské. V baroku to bylo místo, které směle mohlo konkurovat i Svaté Hoře, s několika desítkami tisíc poutníků, kteří tam přicházeli. I když za Josefa II. byl benediktinský klášter i s poutním místem zrušen a socha Panny Marie byla přenesena do Doks, Bezděz zůstal místem soukromé zbožnosti. Dodnes je tam dochována řada kapliček křížové cesty. Mám ve farnosti pamětníky, kteří na bezdězské poutě vzpomínají. Středověký hrad Bezděz, který je sám o sobě turistickým magnetem, stojí za to vnímat nejenom jako památku, ale také jako určité duchovní srdce tohoto kraje, podpořené nejstarším mateřským kostelem, jenž stojí pod ním, a rozvinuté tradici mariánské úcty v době barokní.“ A kdyby se lidé

uklidit a zpřístupnit, ale i oživit. A to v takové míře, že dneska místo původních ukradených oltářních obrazů nebo i zčásti zachráněných a deponovaných jsou tam obrazy nové. Oltářní obrazy nám namalovali umělci, kteří jsou s tímto krajem spjati: Aleš Krejča sv. Jakuba a Vendula Císařovská Pannu Marii. A taktáž malířka se za dva roky nato stala ještě autorkou nové křížové cesty. Kostel je nyní plný nových obrazů, což je znamení, že i po těch mnoha letech zase znovu žije a že je – a teď si pomůžu hezkým výrazem druhého vatikánského koncilu – místem zvláštní zbožnosti. Není to poutní místo podle tradice. Je to kostel původně farní. Ve vesničce, která je nepatrná, přestože tam byla ve středověku tvrz, škola, kostel a pár domů. Značná část farnosti ale žila v místech, kde byly zřejmě pro jejich život příznivější podmínky, o několik kilometrů dál. Ale Bořejov zůstal takovou nepatrnou malebnou enklávou dodneška. Není to tedy poutní místo podle tradičního počítání, protože tam nedošlo k žádnému zjevení, ani tam nechodily přívaly poutníků. Dnes je každopádně ve své obnovené podobě právě tím místem zvláštní zbožnosti, kam lidé v poměrně nemalém počtu rádi přicházejí.

Jste členem Kněžské rady, Sboru poradců (Collegium consultorum) a Umělecko-technické rady při Biskupství litoměřickém. Co si pod tím máme představit?

Všechno to vychází ze zakotvení v církevním, tedy kanonickém právu. Jde o to, že to nemá být jen jakýsi úřední aparát, aby se naplnila litera, že mají být obsazené určité funkce. Ale všechny tyto rady a komise mají napomáhat k podpoře účinnějšího působení církve, podpoře účinnější duchovní správy v diecézi, k podpoře a rozvíjení vnímání toho obrovského kulturně - historického dědictví. K tomu, aby mohla být naše služba ještě hodnotnější a přínosnější. Jde o to, aby se lidé konstruktivní povahy a dobré vůle, naklonění vždycky dobrému, snažili společně zvažovat svoje myšlenky a perspektivy. Aby byli v tomto ohledu k ruce biskupovi nebo generálnímu vikáři, jejichž poradními orgány tyto rady jsou. Je to taková velkorysost našich představených, že nechtějí věci rozseknout od stolu sami, ale že si zvou na pomoc lidi, kteří jim v určitých oblastech pomohou třeba k rozhodnutí uváděnějšímu nebo uváženějšímu. Že mohou vyslechnout všechny postřehy a názory a podle nich také své rozhodnutí směřovat. Je to od nich velkorysý, že vlastně nechtějí rozhodovat direktivně sami, ale že rádi vyslechnou hlasy těch, kteří mají v dané věci, v dané oblasti nějakou zkušenost, a s jejich pomocí se mohou lépe a snáze orientovat.

S R.D. Jiřím Nepomukem Jiříštěm hovořila Marie Koscelníková

Horní Police,

významné mariánské poutní místo

Mariánská úcta sahá až k samým kořenům křesťanství. Jejím smyslem a naplněním je přivést člověka ke Kristu, našemu Spasiteli, a spolu s ním jednou do života věčného, který Bůh přislíbil všem, kdož ho milují.

Mons. Josef Stejskal

„Když jsme chodili do školy, ptali jsme se, co je to tam za tím vesmírem? Já na to dnes říkám, že tam je jedině Bůh, který to všechno stvořil. Jen z jeho dobroty a milosti žijeme. To by si měl každý člověk uvědomit. Každý den života je darem Božím. To není samozřejmost,“ říká zdejší arciděkan Josef Stejskal, který v Horní Polici působí již 56 let.

Horní Police se stala známým poutním místem před více než 450 lety. V obnovené tradici se tu během prvního víkendu v červenci slaví **Mariánská Třešňová pout'**.

Její název vznikl již v minulosti. Byla tak označována proto, že v okolí obce bylo mnoho třešňových sadů a úrodu třešní, která se vyvážela i do ciziny právě v době pouti, sklízelo mnoho česáčů z širokého okolí. Pouť každoročně navštěvují nejen věřící z obce a okolí, ale i řada místních rodáků přijíždějících ze zahraničí.

Farní kostel v Horní Polici je připomínán již v roce 1291. Nynější poutní barokní chrám pochází z konce 17. století, a sice z roku 1693. V roce 1717 bylo započato s jeho přístavbami. Postupně byl rozšířen o obě postranní lodě, kůry a sakristii. Zvonice, vstupní brána, pochází z roku 1722. Celý komplex budov, včetně

křížové chodby, arciděkanové budovy a hřbitova byl dokončen v roce 1725. Jeho budovatelem je vévoda Sasko-Lauenburský Julius František a jeho dcera Anna Maria Františka, velkovévodkyně Toskánská, někdejší majitelé panství v Zákupích v České Lípě.

Stavbu projektoval a vedl architekt italského původu Giulio Broggio a dokončil ji jeho syn Octavio. Poutní místo v Horní Polici bylo v roce 1736 povýšeno papežským Breve na infulované arciděkanství. Na jeho podkladě smí jmenovaný arciděkan hornopolický při slavných bohoslužbách užívat berly (perm) a mitry (infuli) jako biskup nebo opat.

Poutní svatyně sama je zasvěcena události ze života Matky Ježišovy, a sice její návštěvě u její příbuzné Alžběty v horách judských, tedy Navštívení Panny Marie. Tento svátek se dříve slavival 2. července, nyní připadá v církevním kalendáři na 31. květen. Na tuto skutečnost upozorňují příchozího plastiky umístěné na rozích balustrády na zvonici a na pilířích stojících vedle schodiště, které vede na chrámové nádvoří.

Hlavní oltář kostela je uměleckým řezbářským dílem. Datuje se k roku 1689. V roce 1731 byl rozšířen – po jeho obou stranách byla umístěna těla svatých mučedníků.

Cenným pokladem zdejší svatyně je milostná soška Matky Boží. Je uložena ve vitrině na hlavním oltáři nad svatostánkem. Tato malá dřevěná soška byla někde poblíž České Lípy, anebo v jejím okolí, vhozena do řeky Ploučnice. Proud vody ji připlavil do Horní Police a místo jejího nálezu je nyní osazeno Mariánským sloupem z pískovce. Rok nálezu se nedá přesně stanovit (zřejmě rok 1523). Byla prostřednicí několika desítek zázračných uzdravení a pomoci v nouzi.

Vrcholná sláva svatyně Matky Boží v Horní Polici spadá do období let 1730 až 1800. Pro zajímavost stačí připomenout, že v roce 1738 v poutním oktavu trvajícím od 2. do 8. července bylo odsouzeno 350 svatých mší, bylo zde přítomno 359 zpovědníků a 49 300 věřících přistouplilo ke stolu Páně.

Hornopolickou madonu zmiňuje také R.D. Jan Nepomuk Jiříště ve vlastivědném sborníku o mariánské úctě na Českolipsku (Speculum Marianum Lippense. Mariánská úcta na Českolipsku v 17. a 18. století, in: Bezděz, vlastivědný sborník Českolipska, 12/2003, s. 101-115).

Arciděkanství v Horní Polici je jedním z pěti v litoměřické diecézi. Další jsou v Bílíně, Liberci, Mladé Boleslavi a Ústí nad Labem.

Jana Michálková, zdroj: www.hornopolican.cz

Audiozáznam rozhovoru s Mons. Josefem Stejskalem najdete na www.dltm.cz

Jan Nepomuk Jiříště, mariánská kaple v polích u Ždírci, foto RNDr. Jiří Kühn

chtěli dozvědět něco, o čem ještě neslyšeli, pozval bych je do kostela sv. Jakuba v Bořejově. To je jeden z kostelů, který byl více než tři desítky let opuštěný. Když jsem ho dostal na starosti, převzal jsem ho jako skladiště, kde uvnitř byla jenom spoušť. Vyřezané obrazy z oltářů, vysekané výplně z kazateln, kostel sloužil jako skladiště všeho, co se snad možná ještě někdy mohlo, nebo nemuselo hodit. Byl obklopený neproniknutelně zarostlým hřbitovem. S pomocí dobrých lidí se nám podařilo nejenom tento kostel

Sté výročí narození Mons. Josefa Poula

V letošním Roce kněží si připomínáme významné výročí člověka – kněze, který sám jako rektor litoměřického semináře ovlivnil celou jednu generaci kněží, jež zde v nelehké

Mons. Josef Poul jako bohoslovec

době vyrostla, vystudovala a pod jeho vedením byla formována. Na začátku května jsme vzpomněli sté výročí narození Mons. Josefa Poula.

Narodil se 2. května roku 1910 v Radostíně nad Oslavou v zemědělské rodině, pocházel z devíti dětí. Po ukončení obecné školy v Radostíně studoval v letech 1921 až 1929 na státním gymnáziu v Brně. Dne 19. června 1929 zde maturoval s vyznamenáním a v letech 1929 až 1934 studoval na teologickém ústavu v Brně. Brněnským biskupem PhDr. ThDr. Josefem Kupkou byl 5. července 1934 vysvěcen na kněze.

Od 1. září 1934 do 31. srpna 1938 působil jako katecheta na Zemském ústavu pro hluchoněmé v Ivančicích. Do budoucna se s ním počítalo jako s docentem pedagogiky a katechetiky na brněnském diecézním bohosloveckém učilišti. Proto začal studovat pedagogiku a psychologii

na Masarykově univerzitě. Současně bylo žádoucí, aby získal doktorát teologie. Dne 13. června 1938 schválil děkanát Teologické fakulty Univerzity Karlovy téma jeho dizertační práce. Uzavření českých vysokých škol v roce 1939 a neklid a nejistota po roce 1945 znemožnily jeho další akademickou dráhu vysokoškolského pedagoga. Od 1. září 1938 do 31. srpna 1948 byl profesorem náboženství na státním mužském učitelském ústavu v Brně. Po jeho zrušení vyučoval náboženství na dívčím gymnáziu v Brně až do 30. prosince 1948, kdy byl vzat do vazby.

Čtrnáctiletá pedagogická a katechetická činnost jej pobízela a inspirovala k širšímu působení v brněnských médiích. Lze najít mnoho tematických úvah v tehdejších novinách a časopisech, zejména katolických (Věstník jednoty duchovenstva v Brně, Rozsévač, Jitro, Orelská osvěta, Informační listy katolické), pravidelně psal nedělní sloupek v brněnském deníku DEN atd. Obracel se často k tématům týkajícím se rodiny, jejíž obhajobě věnoval mnoho úsilí. V roce 1945 vydalo nakladatelství Velehrad v Olomouci jeho útlou práci „O křesťanské rodině“.

Represe církve, které nastaly po únoru 1948, pro něho byly časem zkoušek a utrpení. Ve vyšetřovací vazbě byl tloučen přes chodidla, přes obličej, takže krvácel z nosu a obličej, dvakrát bylo při výsleších užito elektrického proudu. Státním soudem v Brně byl 29. června 1949 odsouzen podle § 2 zákona č. 50/23 Sb. k těž-

Slavnost o roce 1967, rektor Mons. Josef Poul šestý zleva

kému žaláři v trvání tři a půl roku, k propadnutí dvou třetin majetku, ke ztrátě občanských práv na dobu pěti let a k pokutám. Trest byl při odvolacím řízení u Nejvyššího soudu v Praze zvýšen na osm let. Vězněn byl ve věznicích v Plzni - Borech, v Jáchymově a ve Valdicích.

Dne 6. února 1953 byl podmíněčně propuštěn na zkušební dobu čtyř let. Na státním církevním úřadu v Praze mu bylo určeno, aby se do duchovní správy hlásil u biskupské konzistoře v Litoměřicích. A tak se mu staly Litoměřice novým domovem, k němuž přilnul srdcem.

Od 1. března 1953 sloužil jako farní vikář při katedrále sv. Štěpána. V době od 1. ledna 1954 do 31. července 1954 dočasně zastupoval rektora semináře při Cyrilometodějské teologické fakultě, která byla vysídlena do Litoměřic.

Od 1. srpna 1954 byl administrátorem farního úřadu v Ústí nad Labem - Střekově a od 1. listopadu 1957 do 31. července 1966 administrátorem děkanského úřadu v Nymburku.

Mons. Josef Poul měl trvalý a živý zájem o dějiny umění a litoměřická diecéze mu poskytovala množství impulsů k jeho realizaci i ke konkrétní činnosti. Ve farní kronice podrobně popsal děkanský chrám sv. Jiljí, architektonický vývoj i uměleckou výzdobu, a to tak odborně, že Vlastivědné muzeum v Nymburku vydalo v roce 1990 tento text samostatně v edici „Nymburské vlastivědné sešity“.

Dne 1. srpna 1966 nastoupil jako rektor litoměřického kněžského semináře.

V den jeho stých narozenin sloužil za účasti padesáti členů nejbližší i širší Poulovy rodiny v katedrále sv. Štěpána pontifikální mši svatou litoměřický biskup Mons. Jan Baxant. Ten na něho vzpomněl mimo jiné i těmito slovy: „Byl to náš rektor semináře. Jsem rád, že v den stého výročí jeho narození mohu mít za něho tady spolu s vámi mši svatou. Můžete být šťastní, že členem vaší rodiny byl právě takový člověk a že ve své době, jak jsme to my, bohoslovci, mohli zjišťovat, byl opravdovou osobností Kristovy církve. Bohužel musím říci, že takových osobností v současnosti moc nemáme. O to větší radost je určitě v srdci každého z nás, že se můžeme modlit za takového člověka, že můžeme Pánu Bohu děkovat za takovou kněžskou osobnost. A současně ale vyprošovat, aby se rodily, rostly a žily podobné osobnosti, jakou byl Mons. Josef Poul. Jeho hrob na zdejší hřbitově navštěvuji často a rád.“

Jak biskup zdůraznil, Mons. Josef Poul byl především Kristovým knězem. „Svým srdcem byl Moravákem, miloval brněnskou diecézi, a přesto značnou část svého života prožil mimo její hranice. A to nejen zde, v Litoměřicích, ale také v různých žalářích jako ten, kdo zůstal Pánu Ježíši věrný, i když ho to mnoho stálo. Poznali jsme, my bohoslovci, svého pana rektora jako člověka velmi sta-

tečného, opravdového. O kněžství nám toho mnoho neřekl, protože to je spíše posláním spirituála. Ale to, jaký byl, jak se projevoval, jak se choval, jak se na nás díval, jak posuzoval všelijaké naše nedostatky a prohřešky, s jakou velkorysostí přistupoval ke každému bohoslovcovi, z toho jsme poznali, že kněžství je nádherné, pokud se žije věrně, a to za všech okolností.“

Ve funkci rektora setrval do 31. srpna 1974, kdy ukončil aktivní službu a odešel do důchodu. Ani poté však nezůstal nečinný. Žil ve svém bytě na Dómském náměstí. Byl vždy k dispozici návštěvám, pracoval na různých překladech, spolupracoval například i na překladu Jeruzalémské bible. Byl ve stálém kontaktu s kněžími. Trvale byl pověřován funkcí zpovědníka řeholních sester na různých místech a byl řádným zpovědníkem bohoslovců kněžského semináře v Litoměřicích. Jako důchodce vypomáhal na všech místech diecéze podle svých sil, na každou činnost potřeboval souhlas církevního tajemníka. V době svého působení v Litoměřicích bydlel v kanovnickém domě společně s Mons. Josefem Helikarem. Byl velmi ak-

tivní, měl stálé přímé kontakty se seminaristy. Navštěvovali ho, zvláště moravští bohoslovci - krajané.

Dne 30. října 1957 byl jmenován osobním děkanem, 10. srpna 1969 členem Diecézní liturgické komise se zvláštním zřetelem pro obor výtvarný. Dne 15. listopadu 1969 byl jmenován kaplanem Jeho Svatosti. Mezi mnohými

Železná Ruda, rok 1977, Mons. Josef Poul na lavičce první zleva

dalšími poctami, kterých se mu dostalo, je možné uvést například jmenování čestným arcibiskupským radou za zásluhy o Arcidiecézi olomouckou v roce 1970 biskupem Vranou nebo biskupským notářem v Litoměřicích.

Od poloviny sedmdesátých let se jeho zdravotní stav postupně zhoršoval. Zemřel časně ráno na svátek svatého Lukáše dne 18. října 1990. Pohřeb se konal 25. října. Podle svého přání je pohřben v hrobce profesorů teologické fakulty na litoměřickém hřbitově.

Martin Flosman, Litoměřice

Setkání rodiny Poulovy 2. května 2010 v Litoměřicích při příležitosti 100. výročí narození Mons. Josefa Poula. Jeho sestra stojí u první řadě (šestá zprava)

Podklady k textu a foto - archiv rodiny Poulovy

Naše Spanilá Matka Hejnická

Kdokoli se vydá navštívit Jizerské hory, velmi záhy jej upoutá malebné údolí, v němž se nachází město Hejnice a jeho největší klenot – **bazilika Navštívení Panny Marie**.

Nad řekou Smědá se před branou do chrámu mezi lipami spojují staré poutní cesty z Čech, Německa a Polska. O vzniku tohoto velmi zajímavého a překrásného poutního místa vypráví místní legenda.

V blízké vesnici Lužec pod Smrkem bydlel chudý řemeslník, který měl nemocnou ženu a dítě. Jednoho dne při pochůzce za prací odpočinul pod lipou na skalním ostrohu nad řekou Smědá a únavou usnul. A tu se mu

zaplátil, v Hejnicích ji vložil s velkou úctou, bázní a nadějí do duté lípy a na místě se s hlubokou vírou za svou rodinu pomodlil. Druhý den přivedl ženu a dítě a společně prosili Pannu Marii o přímluvu. A stalo se, v co věřili: žena i dítě se uzdravily! To se událo dle písemných záznamů ze 17. století před svátkem Navštívení Panny Marie roku 1159, který se již tenkrát slavil 2. července. Zpráva o zázraku se záhy roznesla po celém okolí a k hejnické lipě začaly proudit davy poutníků, prosících Matku Boží o pomoc. Aby mohl být Bůh Otec na její přímluvu náležitě uctíván, rozhodli se lidé lípu pokácet, na její pařez postavili sošku a posléze nad ní roku 1211 první – dřevěnou – kapličku, v níž se začaly sloužit mše sv. Ovšem ta velmi brzy pro zástupy poutníků nestačila, a proto r. 1252 byla postavena nová, kamenná, gotická kaple, jejíž klenutí lze dodnes vidět. Ale i ta postupem času byla malá. Když se r. 1278 ujali frýdlantského panství Bibersteinové, začalo se s jejím rozšiřováním. V září r. 1498 byl nový kostel ke cti Panny Marie slavnostně vysvěcen míšeňským biskupem Janem ze Salhauzeny. Na hlavním oltáři stála **milostná soška Panny Marie** v zasklené pozlacené skříňce, kde stojí doposud.

Soška je 39 cm vysoká, z lipového dřeva, zdobena zlatou a červenou barvou. Při restaurování r. 1947 v NG v Praze byly nalezeny stopy po požáru a její původ určen kolem r. 1350. Poněvadž soška představuje Matku Boží jako velice sličnou, líbeznou mladou ženu s dítětem, milého, dobrotivého pohledu, obdržela název „**Mater Formosa**“ (Sličná, Spanilá Matka). Každý, kdo se zahledí do její tváře, pochopí, že Ona může a chce mu pomoci, že však čeká, až jí sám vypoví své trápení a poprosí o přímluvu. Osudy této milostné sošky jsou stejně jako dějiny tohoto místa. Přes hejnické údolí se přehnal mnohé historické bouře, které hrozily poutní místo zničit: počínaje husity, přes uzavření kostela protestantskými pány rodu Rädernů až po požáry,

uloupení vzácných cenných předmětů, zákaz všech procesí – s výjimkou Božího Těla – r. 1757 císařským dekretem a posledním pohromu z r. 1948 – komunistickou diktaturu, která svým pronásledováním katolické církve vydala chrám a přilehlý františkánský klášter ke zničení. Avšak Panna Maria si své místo ochránila. Ač „slabé“ postavy, dokázala, že pevně třímá ve svých rukou žezlo vlády nad Jizerskými horami. Zdejší lidé se dnes znovu učí znát svoji Matku a hledají si k ní cestu skrze vlastní spletné životní příběhy, díky nimž začínají pociťovat přímluvnou sílu této „slabé“ Paní. Je to vskutku v naší vlasti pozoruhodný případ vzniku města, jakých nemáme mnoho: kdy prvně vznikne poutní místo a teprve díky němu posléze i město. Hejnice (Haindorf) jsou totiž poprvé připomínány až r. 1381, kdy již poutní místo dávno existuje a funguje.

Od prvního vysvěcení v r. 1498 změnilo panství ještě několikrát své majitele. Po útěku Rädernů po bitvě na Bílé hoře r. 1620 z Čech získává Frýdlantsko r. 1622 vojevůdce Albrecht z Valdštejna, který poutnímu místu v Hejnicích přál. Jeho manželka Isabela darovala po jeho smrti r. 1634 hejnickému kostelu gotický křídlový oltář z r. 1500, který dnes stojí na místě zjevení. O znovuoživení katolické víry na Frýdlantsku si získal zásluhy děkan Šebestián Baltazar z Waldhausenu, který obnovil procesí a zřídil poutní dům pro kněze. Za panování tyrolských hrabat Gallasů v letech 1636 – 1757 dosáhl věhlas poutního místa svého vrcholu. Poutníků se na mariánské svátky nezřídka sešlo šest až sedm tisíc. A poněvadž věřících stále přibývalo, povolal hrabě Gallas se svou ženou do Hejnic řeholníky, a sice Menší bratry, lidově zvané františkány, aby sloužili poutníkům jak po duchovní, tak hmotné stránce. Postavil pro ně klášter, těsně přiléhající ke kostelu a uvedl je sem 12. 2. 1692. Františkáni však začali v něm trvale bydlet až od 8. 3. 1698. Hrabě Fr. Ferdinand Gallas také započal se stavbou nového barokního

chrámu, ale jeho otevření a vysvěcení se již nedočkal. Zemřel náhle 4. 1. 1697. V realizaci jeho plánů dál pokračovala jeho manželka Johanna Emerenciána Gallasová. Stavba byla provedena podle plánů architekta Johana Bernarda Fischera z Erlachu. Kostel byl slavnostně vysvěcen 1. 7. 1725 v předvečer svátku **Navštívení Panny Marie** (2. 7. v celé církvi). Chrám pojme najednou až jeden tisíc poutníků a svými rozměry (šířka 37 m, výška 35 m, délka 50 m) je to největší kostel v severních Čechách.

V r. 1698 byla postavena pod místem zjevení třídlínná hrobka: pro rodinu Gallasů, Clam-Gallasů a pro františkány. R. 1757 vymřeli Gallasové po meči a jejich majetek zdědil synovec Kristián Filip Clam s podmíankou zachování rodového jména a erbů, a tak vznikla nová větev Clam-Gallasů, jejíž poslední mužský potomek umřel r. 1930 a poslední majitelka celého panství, hraběnka Clotilda Clam-Gallasová, zemřela ve Vídni r. 1982. **V r. 1936** u příležitosti 725. výročí (od r. 1211!) trvání hejnického poutního místa byl chrám slavnostně povýšen na „**baziliku minor**“. Po r. 1945 museli františkáni německé národnosti klášter opustit a v r. 1950 klášter přepadla a obsadila StB. Řeholníky zatkla a odvezla do vězení a z kláštera učinila internační – koncentrační – tábor, kam svezla a násilím držela řeholníky různých řádů. V 70. a 80. letech kláš-

ter i kostel chátraly a hrozila jim celková zkáza. Po pádu komunismu na sklonku r. 1989 se však v r. 1990 do Čech vrátil P. doc. Miloš Raban, který celý areál nejen obnovil – a s pomocí Boží a Panny Marie obnovuje – ale také v bývalém klášteře založil Me-

děkování Bohu za milosti, přijaté během tolika staletí, protékající rukama Matky Boží na její mocnou přímluvu. Neboť ona se nikdy nepřestala o svůj podhorský lid starat od chvíle, kdy Bůh Otec jí ho svěřil do péče! A současně je to možnost k zamyšlení nad utvářením budoucnosti tohoto poutního místa a Mezinárodního centra duchovní obnovy, tj., jak jít dál. **Hlavní poutní slavnosti** pro česky mluvící 1. 7. (den zjevení chudému řemeslníku a den vysvěcení kostela), pro německy mluvící 2. 7. (svátek Navštívení Panny Marie) a pouť Smíření mezi národy 8. 5. (památky Panny Marie, Prostřednice všech milostí) poskytují každoročně šanci prožít opravdové odpuštění, usmíření a obnovení vztahů s Bohem a se svými bližními. Je tedy jediné dobré a rozumné tohoto nabízeného Božího daru využít a neváhat!

Budeme potěšeni, když k nám i letos na některou z poutí přijedete, a přejeme vám, abyste zde načerpali z Božího pramene a na mocnou přímluvu Panny Marie novou sílu do každodenního života.

Abychom vám mohli co nejlépe zajistit vše potřebné, kontaktujte nás včas na adrese: Mezinárodní centrum duchovní obnovy, Klášterní 1, 463 62 Hejnice; recepce/informace: telefon: +420/482 360 211; fax: +420/482 360 299; E-mail: mcdo@mcdo.cz; www.mcdo.cz.

Edita M. Mendelová, OP, Hejnice

zinárodní centrum duchovní obnovy jako místo setkávání a obnovení duchovního zdraví pro česky, německy a polsky mluvící poutníky.

V r. 2011 oslaví hejnické mariánské poutní místo **800 let své existence** (!), což skýtá vhodnou příležitost pro po-

Napsali jste...

Nejčistší projev lásky k Panně Marii

V letošním adventu se v naší bílinské farnosti obnovila tradice putování sochy Panny Marie po rodinách. Je to krásná příležitost sblížit se s ostatními rodinami v kostele a přiblížit naši matku Pannu Marii i našim dětem. Právě děti nás mnohdy překvapí svými bezprostředními projevy lásky. Máme dva syny, Dominika a Kristiána. Když jsme se chystali k Panně Marii pomodlit, 2,5roční Kristián rychle chytil její sošku, postavil ji doprostřed stolku a jako první si klekl a udělal kříž. Druhý den si měla přijít pro sošku Panny Marie naše paní katechetka. Jakmile zazvonila, šla jsem otevřít a pozvala ji dál. Chystala jsem se uložit sošku Panny Marie do krabičky, ale sošku jsem na jejím místě nenašla... V první chvíli jsem se lekla, poté jsem se podívala po Kristiánovi, který seděl na židličce. Marii měl zavinutou v plence a choval ji v náručí. Tento zážitek nás velice obohatil a jsme moc rádi, že se tato tradice obnovila.

Zdislava Nedvedová, Bílina

Osobnost sv. Vojtěcha, druhého pražského biskupa, Slavníkovce, prvního Evropana, můžeme obdivovat i dnes. Především jeho touhu po hlubokém náboženském životě, neuvěřitelnou pokoru a odhodlanost pokračovat i přes neúspěchy ve svěřeném úkolu. Jeho snaha o důraznou reformu náboženského života se setkala s nepochopením mezi velmoži, ale i klérem. Přidal se k reformě, kterou známe pod názvem clunijské hnutí. Tato reforma hlásala nejenom obnovení a prohloubení duchovního života, ale vystupovala také proti světskému podmanění církve. Začal ji vnášet do života české církve. www.cirkev.cz

V dubnu slavíme svátek sv. Vojtěcha. Co Vám říká Váš patron, jak se jménem Vojtěch jdete životem?

Jméno Vojtěch je pro mne velice vzácné, nesmírně si toho cením, že mi ho rodiče vybrali pro křest. A jestli si vážím tohoto velikého světce? V překladu jméno Vojtěch znamená útěcha vojska, ten, který těší ty, co bojují. Na jeho životní cestě vidíme, že byl skutečně útěchou všem strádajícím, trpícím, bojujícím, hledajícím. Byl skutečným pastýřem po vzoru Ježíšově. Přál bych si, abych byl také takovým.

R.D. Vojtěch Kodet, O.Carm.

Kostel sv. Vojtěcha v Počaplech u Terezína postihly v roce 2002 ničivé záplavy. Obec leží v zátopové oblasti, voda zde napáchala značné škody. Opraven a zrekonstruován musel být celý areál kostela včetně jeho mobiliáře.

Ptali jsme se akademické malířky Evy Votočkové

Jaký byl Váš podíl na opravě kostela sv. Vojtěcha v Počaplech?

Restaurovala jsem nástěnnou malbu - iluzivní oltář. Oprava byla financována ještě z tzv. povodňových peněz. Při povodních bylo v kostele asi metr a půl vody. V době, kdy jsem začínala s opravou nástěnné malby, bylo už vše ostatní opravené a kostel vymalovaný. S restaurováním oltáře se čekalo, byla to větší investice. Spolu s Annou Svobodovou a několika pomocnicemi jsme restaurovali plochu asi tak 6 krát 12 metrů. Práce trvala od května do září 2008.

Co je iluzivní oltář?

Je to oltář namalovaný na zdi. Malba má perspektivu a je namalovaná tak, aby ve vás vzbudila iluzi, že tam je opravdový obrovský barokní oltář, ve kterém je skutečný obraz. Tady je obraz od Jana Lichtenreitera, sedí v rámu na menze. Za ním na zdi je iluzivní oltář se vším všudy - s andělky, s vyřezávaným rámem, se všelijakými volutami a ozdobami. Autorem nástěnné malby oltáře je František Josef Kučera, namaloval ho r. 1788. Byl to autor, který po okolí namaloval víc takových iluzivních oltářů, ale jsou si dost podobné. Například v biskupské kapli litoměřické rezidence je oltář zrovna takový jako v Počaplech.

Jak se oltáře malovaly?

V baroku byly nástěnné oltáře malované technikou fresko. Nanesla se základní omítka, pak štuk a do mok-

rého tenoučkého štku se malovalo. V Počaplech byl speciálně štuk silný jen tři milimetry. Předem se na omítku udělala rytá kresba, takový rozvrh po celé zdi. Kresba byla do omítky zahlabena a štuk vrytou kresbu kopíroval. Při vlastním malování měli už vytažené vertikály, horizontály a perspektivy. Měli tedy představu, jak bude iluze v prostoru vypadat. Nanášela se vždy jen taková část čerstvého štku, kterou zvládli za den zamalovat. Podle toho se dá někdy poznat, jak byl malíř „šikovný“. Někdy zvládli zpracovat třeba jen jeden metr čtvereční, někdy i pět. Vazba barvy do vlhkého štku je zajištěna karbonizací vápna a barva se v omítce uzavře. Pak ji můžete omývat i vodou a nic se s ní nestane. Tímto způsobem byl namalovaný celý oltář. Ukázaly se tam ale už různé opravy, které nebyly a ani nemohly být namalované touto technikou. Tam už byla barva pojená kličem nebo jinými pojidly. V našem případě bylo vesměs pojídlo vodou ředitelné, takže by mělo jít dobře smývat. Ale protože pojídla už byla degradovaná a přemalba byla zpráškovatělá, museli jsme ji štětcem pomalu ometat. Pod tím byla nádherná původní freska.

V jakém byla stavu?

Byla poškozená zejména v dolních partiích. Také proto, že kostel zasáhlo už víc povodní. Odlišnou strukturou omítky jsme mohli poznat, že byla v těchto místech už omítka nová. Mal-

ba zde úspěšně kopírovala tu původní. Na nové omítce byly retuše, ty jsme odstranili a navázali jsme na původní malbu. Jak kostel po povodních vysychal, vyrostly ze zdi výkvěty solí, museli jsme tedy odsolovat.

Když dostanete nějaké dílo k restaurování, jaké máte pocity?

Těším se, jak bude po dokončení vypadat. Žádná věc není stejná. Nikdy nevíte, co je pod povrchem. Tam nevidíte, protože je to celé přemalované. Je to detektivka. Hledáte původní stav: bude to tam, nebude? Pak najdete nějaké trosky, s nimiž se vyrovnáváte. Jestli znáte autora, srovnáváte s něčím, co již namaloval, a postupně se tak dobíráte výsledku. To je na této práci zajímavé.

Kostel sv. Vojtěcha, Počaply

Existence farního kostela v Počaplech je poprvé dokumentována v registrech desátek papežských z r. 1352. Benediktin P. Cyril Kaněra, farář v Počaplech, ve svém spise Farní osada sv. Vojtěcha v Počaplech, vydaném v roce 1900, uvádí: „Kostel, vystavěný na bývalém božišti pohanském, vznikl brzo po darování statků rádu z kapličky a posvěcen byl ke cti sv. Kříže. Za časů Břetislavových teprve zasvěcen byl zakladateli rádu v Čechách.“ Je to však jen jeho domněnka, ničím nedoložena. V urbáři z r. 1406 je ovšem již uveden. Také v listině krále Václava z 20. září 1395, kterou rádu práva stará znova se potvrzují, je uvedeno „ves Počaply a kostel“. Řádný seznam správců duchovních počíná od r. 1660. Původní kostel byl zbořen asi za válek husitských; druhý vystavěn na jeho zříceninách patrně v r. 1489, kdy nejstarší zvon sv. Matěje byl ulit. Obnoven byl v letech 1670-1672 a znovu přestavěn v baroku r. 1724 Kiliánem Dienzenhofferem. Stavba byla dokončena v r. 1726.

www.terezin.cz

Foto Jaroslav Veselka

Stránku připravila Marie Koscelníková

Věřím v jednoho Boha

... Stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného

V předcházejícím zamyšlení jsme uvažovali o stvoření jako takovém, které je dobré a Bohem chtěné. Nyní se spolu pojďme věnovat stvoření člověka k Božimu obrazu, člověka stvořeného v jednotě duše a těla jako muže a ženu.

Písmo svaté v knize Genesis v první kapitole říká: *Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. (Gn 1,27)* Skutečnost, že člověk je stvořen k obrazu Božimu, je hlavním důvodem jeho důstojnosti a uschopňuje ho k tomu, aby poznával a miloval svého Stvořitele, je jediným tvorem, kterého Bůh chtěl pro něho samého. *Lidský jedinec má osobní důstojnost, protože je Božím obrazem; člověk není jen něco, nýbrž někdo. Je schopen se poznávat, být svým pánem, svobodně se dávat a vstupovat do společenství s jinými osobami; milostí je povolán do společenství se svým Stvořitelem, aby mu odpovídal vírou a láskou; to za něho nikdo nemůže udělat. (KKC čl. 357)*

Lidská osoba, která je stvořena k Božimu obrazu, je zároveň bytost tělesná i duchová. Celý člověk je tedy Bohem chtěný. *Výraz duše označuje v Písmu svatém často lidský život nebo celou lidskou osobu. Označuje však také to, co je v člověku nejnižší, co má v něm největší cenu, to, v čem je člověk obzvláště Božím obrazem: „duše“ znamená duchový princip v člověku. Tělo člověka se podílí na důstojnosti „Božího obrazu“: je to lidské tělo, právě proto, že je oživováno duchovou duší a že celá lidská osoba je určena stát se v Kristově těle chrámem Ducha svatého. (KKC čl. 363,364)* Člověk je stvořen k jednotě duše a těla, tato jednota je tak hluboká, že je třeba považovat duši za „formu“ těla; to znamená, že díky duchové duši, která je oživujícím principem, je tělo, složené z hmoty, lidským a živým tělem. Toto spojení duše a těla tvoří jednu jedinou přirozenost člověka, lidské osoby. Písmo říká: *„Bůh vytvořil člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípi dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.“ (Gn 2,7)*

Církev učí, že duchová duše je bezprostředně stvořena Bohem – není tedy „zplodena“ rodiči – a že je nesmrtelná: nezaniká při smrti, ve chvíli svého oddělení od těla, a znovu se spojí s tělem ve chvíli konečného vzkříšení. (KKC čl. 366)

Člověk je stvořen Bohem v duchovní, du-

ševní a tělesné polaritě jako muž a žena, a to jak v dokonalé rovnosti lidské osoby, tak v jejich vlastním bytí muže a ženy. *„Být mužem“, „být ženou“ je dobrá a Bohem chtěná skutečnost. Muž a žena jsou stvořeni „jeden pro druhého“: ne že by je Bůh stvořil jen „napůl“ a „neúplně“; stvořil je pro společenství osob, v němž každý může být „pomocí“ pro toho druhého, protože jsou zároveň rovnocenní jako osoby („kost z mých kostí ...“) a doplňují se jako muž a žena. V manželství je Bůh spojuje tak, že vytvářejí „jedno tělo“ (Gn 2,24) a mohou předávat lidský život: „Plodte a množte se a naplňte zemi.“ (Gn 1,28) Tím, že muž a žena, jako manželé a rodiče, předávají svým dětem lidský život, spolupracují jedinečným způsobem na díle Stvořitele. (KKC čl. 372)*

První člověk v ráji byl stvořen v „prvotní spravedlnosti a svatosti“, ve stavu přátelství s Bohem a dokonalé vzájemné důvěry mezi mužem a ženou. *První člověk byl stvořen nejen jako dobrý, ale byl postaven do přátelství se svým Stvořitelem a do harmonie se sebou i s okolním tvorstvem, které překoná jedině sláva nového stvoření v Kristu. (KKC čl. 374)*

První člověk tuto „prvotní svatost a spravedlnost“ ztratil, protože se nechal strhnout satanem do své vzpoury proti Bohu. *Adam jako první člověk ztratil následkem svého hříchu prvotní svatost a spravedlnost, které dostal od Boha nejen pro sebe, nýbrž pro všechny lidské bytosti. (KKC čl. 416)*

Zastavme se chvíli u tohoto tématu. Kde se vzal satan, když vše, co Bůh udělal, je dobré? Co je to prvotní hřích, jak pochopit a odhalit skutečnost hříchu? Co pro nás znamená Kristovo vítězství nad hříchem a smrtí, nad zlem?

Skutečnost hříchu, a především hříchu prvotního, se objasní jen ve světle Božího zjevení. Bez poznání Boha, které nám dává, nelze jasně rozpoznat hřích. Tím se dá vysvětlit pokoušení člověka chápat hřích prostě jako chybný růst, jako psychologickou slabost, omyl, jako nevyhnutelný následek nepřiměřených společenských struktur atd. Jen ten, kdo zná Boží plán s člověkem, může pochopit, že hřích je zneužití oné svobody, kterou Bůh dává stvořeným osobám, aby ho mohly milovat a aby se mohly milovat navzájem. (KKC čl. 387) Vidíme, jak je nezbytně nutné a podstatné poznání Boha k tomu, abychom poznali svůj

hřích, zřekli se ho a přijali odpuštění a spásu.

Za rozhodnutím našich prarodičů zvolit neposlušnost a hřešit stojí hlas svědce. Písmo svaté a církevní tradice vidí v této bytosti padlého anděla, kterého nazývá satan nebo ďábel. Satan a ostatní zlí duchové byli stvořeni Bohem jako přirozeně dobří, ale svým rozhodnutím sami ze sebe udělali zlé. *Písmo mluví o hříchu padlých andělů. Tento jejich „pád“ spočívá ve svobodném rozhodnutí těchto stvořených duchů radikálně a neodvolatelně odmítnout Boha a jeho vládu. (KKC čl. 392)* Rozhodnutí satana a ostatních zlých duchů je radikální a neodvolatelné. Po pádu už nemají možnost litovat, tak jako už nemožno litovat lidé po smrti. Satan a ostatní zlí duchové mohou navádět člověka ke vzpouře vůči Bohu během jejich pozemské pouti.

Člověk, pokoušený ďáblem, nechal ve svém srdci vyhasnout důvěru ke svému Stvořiteli. Tím, že zneužil své svobody, neposlechl Božího příkazu. V tom spočívá první hřích člověka. Každý další hřích pak bude neposlušností vůči Bohu a nedostatkem důvěry v jeho dobrotu. (KKC čl. 397) Zde člověk ztrácí přátelství s Bohem, harmonii se sebou samým a s druhými a je vystaven neustálým útokům satana, který člověka stále pokouší ke vzpouře vůči Bohu. *Následkem prvotního hříchu je lidská přirozenost oslabená ve svých silách, podléhá nevědomosti, utrpení, vládě smrti a je nakloněná ke hříchu (tento sklon se nazývá „žádostivost“). (KKC čl. 418)*

Do této lidské bída a beznaděje člověka, který je vystaven žádostivosti a pokoušení satana, zní odpověď Boha, který nenechá člověka napospas smrti a hříchu. Naopak mu dává milost odpuštění hříchu a naději ve spásu. *Bůh člověka po pádu neopustil. Naopak, Bůh ho volá a tajemným způsobem mu ohlašuje, že zlo bude přemoženo a člověk bude ze svého pádu pozvednut. (Srov. Gn 3,15)* Tento úryvek z knihy Genese byl nazván „protoevangelium“, protože je to první zvěst o Mesiáši Vykupiteli, o boji mezi hadem a ženou a o konečném vítězství jejího potomka. (KKC čl. 410) Toto vítězství nad hříchem a smrtí nám vydobyl Kristus, dal nám tím lepší dobra než ta, která nám odňal hřích.

O Ježíši Kristu, o jeho spasitelném díle a dobrech, které nám získal, budeme společně rozjímat příště.

P. Vít Audy

JUDIT, silná slabá žena

Kniha Judit, která vypráví o stejnojmenné ženě, je poměrně pozdním biblickým dílem, ačkoli chce vzbudit dojem, že je zasazena do doby zvestupu Asýrie na hlavní velmoc Předního Orientu. Náboženská a kulturní pozadí vyprávění odpovídá době helenistických království, tedy pro tehdejší Judsko království Seleukovců, kteří se rádi stylizovali do role božských spasitelských vyslanců pro záchranu podřízených lidí. Naše kniha však zcela záměrně porušuje všechna pravidla seriózní

historie, aby zdůraznila spíše duchovní pozadí dějin než přesný popis událostí. A tak zde Nabuchodonosor vystupuje jako král Asýrie, ačkoliv byl králem babylonským; vyžaduje pro sebe božskou úctu, což je jev až helenistických vládců v této oblasti; údajný méďský král Arfaxad je z exaktních dějin zcela neznámý; mnohá místopisná jména jsou pravděpodobně úplně smyšlená, mezi nimi i hlavní místo děje – Betulie. Nejedná se však o neznalost historie, či naprosté smyšlenky, ale záměrem knihy je patrně především zdůraznit obraznou, symbolickou hodnotu děje. Tak je Nabuchodonosor představitelem protibožských sil, které si ve své pýše osobují nahradit svojí krutovládou samotného Hospodina. Jeho pravá ruka v tomto záměru – mocný generál Holofernes – je představitelem nemravného, požívačného a krutého pohanství. Naopak Betulie – město, které je patrně smyšlené – svým jménem hlásá dvojí význam: „dům Boží“, nebo též může být vloženo jako „panenské“ město, ve smyslu „netknuté znečišťující pohanskou modloslužbou“. Hlavní postava vyprávění Judit nosí jméno, které můžeme přeložit „Židovka“, tedy pravá Židovka, jež svůj život prožívá v hluboké bázní před Hospodinem a jedná za všech okolností ušlechtilé a vysoce mravně.

Dvojice protikladů

Již tedy víme, že vyprávění knihy Judit nás chce především nábožensky poučit, nikoli historicky vzdělávat. K tomuto duchovnímu poučení slouží koncepce příběhu ve dvou protikladech, které na jedné straně charakterizují pohanství a modloslužbu, na straně druhé pravou víru v živého Boha. Pohanství je zastoupeno Nabuchodonosorem a Holofernem, pravá víra živým Hospodinem a příkladnou Juditou.

Nabuchodonosor a Hospodin

Nabuchodonosor je charakterizován jako pyšný despota, který vyžaduje

přísnou poslušnost nejen svého lidu, ale i všech okolních národů. Kdo se mu postaví na odpor, je bez milosti zahuben. Ve své nabubřelosti jde až tak daleko, že se prohlašuje za boha, jemuž musí všichni násilně podrobení poddaní prokazovat posvátnou úctu. Kdokoli se vzepře, je ihned krutě a bezohledně odstraněn. „*Takto mluví velký král, pán vsí země: ... Z těch, kdo se nepoddají, ať tvé oko neušetří ani jednoho. ... vydej je vraždění a plenění. Jejich ranění naplní rokle a potoky i řeky přetečou, jak budou naplněné jejich mrtvolami.*“ Takto vydává král rozkazy svému generálovi, který má ztrestat nedostatečnou úctu a poslušnost okolních národů. Generál Holofernes pak plní druhou, náboženskou část posláním. Většina národů a měst se mu ze strachu vzdává bez boje, on však přesto ničí jejich chrámy a nařizuje jednotný náboženský kult uctívání božského krále Nabuchodonosora: „*On však poplenil jejich svatyně a pokácel jejich posvátné stromy, aby vyhladil všechny domorodé bohy, a tak přiměl národy, aby uctívaly jen Nabuchodonosora, a všechny jazyky a všechna plemena přinutil, aby ho vzývaly jako boha.*“ Pohanství a modloslužba jsou zde vylíčeny jako největší hříchy a zlo, které vede k násilnosti, nespravedlnosti, zneužívání moci, bezmezní lidské pýše a sobectví, které za sebou zanechává jen pustinu, krev, pláč a nezměrné utrpení lidu.

Na druhé straně stojí Hospodin, pravý a všemohoucí Bůh, který svůj lid vede ke svobodě a samostatnosti, který pozorně naslouchá svým dětem, ujímá se slabých, ohrožených a vystrašených, posiluje a povzbuzuje je, nedělá však jako dobrý vychovávající Otec vše za ně, ale jen je vede ke správným rozhodnutím a povzbuzuje k samostatné iniciativě. To vyplývá především z pozdějšího jednání Judity, zpočátku je pouze řečeno: „*Pán pozorně vyslechl jejich hlas a popatřil na jejich úzkost.*“ Bůh tedy nejedná prostřednictvím rozkazů, které se musejí slepě vyplnit, ale naopak vede

k tomu, aby se člověk sám dal do dobrého díla, při němž mu však Bůh podstatně pomáhá, povzbuzuje, radí. Staré lidové pořekadlo „*Človče, přičiň se a Pán Bůh ti pomůže*“ se krásně hodí do této vůdčí myšlenky našeho vyprávění.

Holofernes a Judit

Duchovní boj Hospodina s Nabuchodonosorem, který je spíše směřován do nadpřirozeného světa, má svou ozvěnu ve světě pozemském, světě lidí. Zde zastupuje pohanские praktiky Holofernes a pravou, osvobozující víru v živého Boha Judita. Jaký je Holofernes? Bezohledný a krutý násilník: vraždí a ničí životy lidí i přírodu. Despotický velitel, který zakazuje jakoukoli samostatnost a kritiku svých podřízených: když je zabit, nikdo v jeho vojsku náhle neví, co by měl dělat, nastává zmatek a překotný útěk i před mnohem slabším nepřitelem. Bezostyšný nemrava: když se v táboře objevuje jako fingovaný uprchlík krásná Judit, ihned pojme úmysl, že ji musí zneužít k ukojení svého chtíče, následně se zpije až do nemoty. „*Byla by to pro nás ostuda,*

kdybychom takovou ženu nechali odejít a nic s ní ani neměli. Nepodaří-li se nám ji k tomu přimět, pěkně se nám vysmějí. ... Holofernes propadl jejímu kouzlu, a tak pil tolik vína, kolik nevyopil ještě nikdy v životě ... zhroutil se na loži zmožen vínem.“ Naopak Judit je věrná, ukázněná a cudná; jako velice mladá ovdovělá a přesto nemyslí hned na další vdávání: „*Když ovdověla, prožila Judit tři roky a čtyři měsíce ve svém domě. ... Kolem beder nosila pytlivinu, odívala se do smutečních šatů a postila se po všechny dny svého vdovství s výjimkou dnů před sobotou, sobot a také svátků a slavností Izraelova domu.*“ K velikému zděděnému bohatství se chová svobodně, střídmě a zodpovědně: „*Její manžel Manases jí zanechal zlato, stříbro, služebníky, služky, stáda a pole a ona bydlela uprostřed všeho toho jmění, aniž jí kdokoli mohl něco vytknout, neboť se velice bála Boha.*“ Má živou a oddanou víru v Boží prozřetelnost, která jí dává odvahu, důvěru a naději. Když se předáci města rozhodnou, že pokud obleženému městu Hospodin do pěti dnů zázračně nepomůže, otevřou

dobrovolně brány města nepříteli, a tak zachrání alespoň své holé životy, ostře jim vytýká malou víru a pokoru před Bohem: „*Nemá-li Bůh v úmyslu zachránit nás, než vyprší ona lhůta pěti dnů, může nás ochránit v takové době, jaká se mu zlíbí, stejně jako nás před tvářmi našich nepřátel může zničit. Vy si však na záměrech Pána, našeho Boha, nevyžadujte žádné záruky. Neboť Boha nelze jako člověka přitisknout ke zdi, on se neupomíná jako lidský syn. Spíše k němu volejte o pomoc v trpělivém očekávání záchranu od něho. Bude-li mu to milé, on náš hlas vyslyší. ... Pro všechno to raději děkujme Pánu, našemu Bohu, který nás zkouší tak, jako naše otce.*“ Následně se Judit rozhoduje, že se sama ujme iniciativy, ne však svévolně, ale po dlouhé modlitbě spojené s postem. Vydává se do nepřátelského tábora, kde se jako zdánlivě slabá, ale vnitřně silná žena utkává lstí s mocným generálem, kterého podobně jako David Goliáše zahubí a tím zajistí záchranu nejen svého města, ale celého Božího lidu.

P. Jiří Voleský

Judit s hlavou Holoferna. Giorgione

Judit zabíjí Holoferna. Carravaggio

Akce K Bohosudov Osek Hejnice

Postavení katolické církve, duchovních i věřících se během roku 1948 začalo pozvolna měnit. Po úvodním bezvýsledném jednání zástupců státu a církve a neúspěšných snahách vytvořit z katolické církve tzv. národní církev distancovanou od Vatikánu a plně loajální k novému režimu přistoupil stát k razantnějším opatřením. Jedním z nich byla i tzv. akce K – kláštery.

Komunistický režim považoval mužské i ženské řády za jednu z hlavních opor katolické církve. Do jisté míry k tomu přispíval způsob života jejich členů, kteří často žili v uzavřených komunitách a dodržovali přísná řádová pravidla. Řády a kongregace, přestože se jejich řádové domy nacházely po celém území Československa, působily velmi jednotně a pevně ve svém přesvědčení. Pro StB, církevní tajemníky a posléze dosazené zmocněnce bylo velmi obtížné až nemožné proniknout do řádového společenství a narušit jej. Proto se představitelé moci rozhodli přistoupit k opatření, které vedlo k přímé likvidaci mužských klášterů a řádů.

Plán tzv. akce K byl církevní komisí ÚV KSČ a později Státním úřadem pro věci církevní (dále jen SÚC) od

jara 1949 postupně rozpracováván a upřesňován. Konkrétní podobu získal až na počátku roku 1950. V tuto dobu již krajsí a okresní církevní tajemníci shromažďovali kompletní informace o klášterních budovách – jejich podrobný popis s počtem obytných i provozních místností, přibližný soupis movitého majetku, zachovalost objektu, popis přílehlých hospodářských budov a polností s možnostmi jejich využití atd. Informovali rovněž o dosavadním osazenstvu klášterů, přinášeli seznamy civilních osob, řeholníků, případně profesorů a studentů, nechyběly ani kádrové posudky.

První fáze akce K se uskutečnila v noci ze 13. na 14. dubna 1950. Na její realizaci se podíleli příslušníci StB a SNB většinou posilení členy lidových milic, společně se zástupci SÚC a příslušného krajského a okresního národního výboru. Během nočního zásahu byli do předem vybraných centralizačních klášterů v Bohosudově, Broumově, Hejnicích, Králíkách a Oseku soustředěni členové sedmi nejpočetnějších řádů – salesiáni, redemptoristé, jezuité, františkáni, premonstráti, těšitelé a němečtí rytíři. Od řádů byli okamžitě izolováni jejich představení, které čekala cesta do internačního kláštera v Želivě. Druhá fáze zásahu proběhla

v noci z 27. na 28. dubna 1950. Pří ní byli do zmíněných centralizačních klášterů svezeni členové zbylých osmnácti řádů.

V litoměřické diecézi se nacházely celkem tři z pěti centralizačních klášterů – v Bohosudově, Hejnicích a Oseku. Lokalizace více než poloviny centralizačních středisek do severočeského pohraničí byla záměrná. Tyto oblasti výrazně zasáhl poválečný odsun německého obyvatelstva, které se na duchovním životě podílelo velkým dílem. Není proto divu, že kraje Liberec a Ústí nad Labem, které litoměřickou diecézi z převážné části tvořily, byly v průzkumech religiozity řazeny dlouhodobě do kategorie krajů považovaných za velmi slabě religiozni. Předpokládalo se tedy, že jakákoli perzekuční opatření a zásahy proti církvi v těchto oblastech nevyvolají negativní ohlas veřejnosti a nezpůsobí větší potíže.

V čele každého centralizačního kláštera stál vedoucí, jednalo se o zmocněnce přímo odpovědného SÚC. K nejužšímu vedení patřili ještě hospodářský a organizační vedoucí a kulturně propagační či kádrový referent. Ve všech centralizačních klášterech platil pevný denní řád, podle něhož řeholníci strávili podstatnou část dne prací. Dle regionálních možností pracovala část z nich mimo klášterní objekt v okolních továrnách, jini se zase uplatnili v hospodářství. Určitá část centralizovaných pracovala vždy v samotném klášteře, kde byly pro tyto účely vybudovány dílny a výrobní různého zaměření. V Bohosudově se kupříkladu vyráběly látkové hračky a zipy, v budově přílehlého gymnázia byly vybudovány strojní dílny a truhlárny. V Oseku i Hejnicích se nejprve dlouhou dobu pracovalo na adaptaci obou klášterních objektů, které nebyly uzpůsobeny pro přijetí tak velkého množství osob. Později byly i v oseckém klášteře zřízeny truhlárny a kovopecké dílny.

V každém z centralizačních táborů platil vzhledem k charakteru jednotlivých řádů, množství soustředěných

osob a v neposlední řadě také vzhledem k věku řeholníků odlišný režim. V Hejnicích byli soustředěni zejména mladí novicové, s nimiž se dalo pracovat lépe než se staršími členy řádů. Byli tvárnější a daleko více nakloněni změnám. Režim zde byl proto o něco mírnější. Naopak v Oseku, kde byli

umístěno i přeškolovací středisko v České Kamenici. Politická školení byla určena zejména mladším kněžím. Školení měla za cíl přesvědčit řeholníky, aby vstoupili do duchovní správy na místa uprázdněná po diecézních kněžích, kterým byl odebrán státní souhlas nebo byli trestně stíháni. Stejně

Hejnice, klášter a bazilika Navštívení Panny Marie

soustředěni salesiáni, a v Bohosudově, kde se zase nacházeli převážně jezuité, tedy řády nejpočetnější a zároveň považované za nejnebezpečnější, byl zaveden daleko přísnější režim a nasazena početnější ostraha.

Počet soustředěných řeholníků se v jednotlivých klášterech vlivem značných přesunů poměrně často měnil. Záměrem přemísťování bylo narušení soudržnosti řádů a zpretrhání dlouhých či nově navázaných přátelských vztahů. V Hejnicích byl počet centralizovaných osob nižší, většinou nepřesáhl stovku. Klášterní objekty v Bohosudově a Oseku nabízely možnost umístění většího množství osob, proto se počet centralizovaných nejčastěji pohyboval kolem dvou set.

Centralizační kláštery byly dle potřeby postupně rušeny. Již v září 1950 přestal jako centralizační tábor pro mužské řády působit klášter v Bohosudově. Po jeho zrušení bylo více než sto řeholníků převezeno do Oseku. O dva roky později, v září 1952, byl zrušen centralizační klášter v Hejnicích. Jako internační tábor pro řeholnice fungoval klášter v Hejnicích až do září 1955. Osecký klášter určený k soustředění mužských řádů byl zrušen v květnu 1953. Do zmíněných klášterních objektů byly po jejich vyklizení zpravidla umístěny řeholnice.

Do litoměřické diecéze bylo kromě zmíněných centralizačních klášterů

jako v centralizačních klášterech i zde platil pevný denní řád. Hlavní náplní však nebyla fyzická práce, ale politická školení. Dopoledne probíhalo více než čtyřhodinové vyučování v podobě přednášek. Odpoledne kněží pracovali v tzv. kroužcích, následně nato proběhla diskuse k tématu aktuální přednášky. Program a témata přednášek byly pevně stanoveny. Jejich realizaci měli na starosti pracovníci KNV Ústí nad Labem a SÚC.

Ve středu a sobotu byl program obohacen o návštěvu kina či konání jiné kulturní akce. V neděli měli kněží volno, které mohli strávit v podstatě podle svého uvážení. Po předchozí dohodě byly povoleny dokonce návštěvy příbuzných i vycházky po okolí. Politická školení pro řeholníky probíhala v České Kamenici od června 1950 do května 1953, kdy byl přeškolovací klášter zrušen. Z archivního materiálu není přesně patrné, zda školení splnila vložená očekávání. Lze se domnívat, že spíše nikoli. Nedošlo totiž k žádnému masivnímu nárůstu počtu kněží v duchovní správě či zvýšení počtu tzv. pokrokových kněží.

Akci K můžeme z hlediska státních zájmů považovat za úspěšnou. Bylo jí narušeno a de facto rozbito řádové společenství. Představení a členové jednotlivých řádů byli navzájem dlouhou dobu izolováni, bez kontaktu, řády neměly v podstatě žádnou materiální základnu. Státní moci se tedy záměr likvidace mužských řádů podařilo uskutečnit. Kromě toho si také některé státní orgány a instituce zmíněnou akcí K materiálně polepšily. Vyklizené klášterní objekty byly zpravidla přiděleny ministerstvu vnitra či ministerstvu národní bezpečnosti, pro různé účely také krajským a okresním národním výborům, SÚC či podnikům nacházejícím se v blízkosti kláštera. Rozsáhlé polnosti a hospodářské budovy připadly státním statkům a JZD. Také movitý majetek nezůstal bez povšimnutí. Řeholníkům bylo zabaveno několik desítek vkladních knížek. Veškeré cennosti, umělecké a liturgické předměty byly svezeny do původně františkánského kláštera v Kadani. Podstatná část zabaveného majetku připadla muzeím, galeriím, archivům a knihovnám. Nezanedbatelné je i množství cenných předmětů, které byly nenávratně poškozeny, rozkradeny, rozprodány či připadly do užívání místním správním organizacím.

PhDr. Ivana Hrachová

Bohosudov, bazilika minor Bolestné Matky Boží a Biskupské gymnázium

Autorka pracuje na katedře historie Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci a současně v historickém oddělení Památkového úřadu v Terešíně. Zaměřená na retribuci a činnost mimořádných lidových soudů v českých zemích a perzekuce katolické církve v 50. letech.

Foto Osek a Bohosudov - Národní archiv Praha, fond Státní úřad pro věci církevní 1949 - 1956, karton 83

Foto Hejnice - archiv MČDO Hejnice

Osek, klášter a klášterní kostel Navštívení Panny Marie

„Mistře dobrý,

co musím dělat, abych dostal věčný život?“ (Mk 10,17)

bylo mottem letošního 41. diecézního setkání mládeže v Litoměřicích. Mladí se na setkání začali sjíždět v pátek 26. března do Diecézního domu kardinála Trochty (DDKT), kde byl připraven program a nocleh. Noční křížová cesta z důvodu špatného počasí neproběhla venku, ale netradiční formou v budově. Mladí se rozdělili do několika skupinek a sami si ztvárnili několik zastavení. Také hráli společenskou hru, která spočívala ve čtení příběhů ve skupinkách s individuálním hodnocením postav. Vybrané příběhy a názory z jednotlivých skupin byly prezentovány následně v kapli, kde proběhla i večerní modlitba.

Sobotní program začal v kině Máj. Moderátory tradičního, v pořadí již dvacátého setkání před Květnou nedělí byli Tomáš, Anežka a Honza. Z jejich úvodního vystoupení mě nejvíce zaujala přírovnání života ke hře, ve které nehrajeme pro sebe, ale pro Boží království.

Setkání svým slovem a modlitbou zahájil P. Rudolf Repka. Na otázku moderátorů, co pro něj znamená být knězem, odpověděl, že když v osmi letech ministroval, přišel za maminkou a řekl: „Maminko, já budu knězem.“ Jeho maminka mu odpověděla: „To se ale budeš muset hodně učit.“ On nato: „Nevadí, budu alespoň kostelníkem.“ Ve třinácti letech pak Pánu Bohu řekl: „Pane, já Ti neříkám ne, ale své ano odkládám na neurčito.“ Dne 8. května 1998 byl plný Duchem Svatého vysvěcen na kněze. Podle jeho slov to pro něj byl tak silný emoční zážitek, že nemohl usnout až do půl šesté ráno. Nakonec spal asi dvě hodiny a po probuzení byl na svoji prmiční mši sv., která se konala na stadionu, naprosto svěží. Řekl, že společně probdělá noc s Duchem Svatým pro něj byla intenzivním zážitkem.

Také nás svým slovem přivítal otec biskup Mons. Jan Baxant. Podle jeho slov je v křesťanském životě velmi důležité nejen o víře přesvědčovat a vysvětlovat ji, ale víru také žít svým životem.

Otec Vláďa nám přečetl poselství Svatého otce Benedikta XVI. k XXV. Světovému dni mládeže (28. března 2010), které představuje jednu etapu vedoucí k příštímu Světovému setkání mladých, které se bude konat v srpnu 2011 v Madridu.

Dopolední katechezi vedl P. Vojtěch Kodet, O. Carm. Promluvil na téma letošního Světového dne mládeže a mnohem podrobněji rozebral motto setkání „Mistře dobrý, co musím dě-

lat, abych dostal věčný život?“

Odpoledne jsme trávili ve skupinkách podle vlastního výběru. Mohli jsme si zasportovat, něco vyrobit, navštívit hospic, přistoupit ke svátosti smíření, rozjímat při tiché adoraci v kapli, dozvědět se, jaké to je, když je poutník architektem a architekt poutníkem, co budeme dělat po smrti nebo co dál, když je někomu dvacet let a žije v klášteře.

V katedrále sv. Štěpána se na závěr celého setkání slavila mše svatá. Hlavním celebrantem byl biskup Mons. Jan Baxant.

Kateřina Horká, Ústí nad Labem
Fotogalerie na straně 23

Mons. Jan Baxant, foto Karel Pech

Vybízím k celoroční péči o mládež, říká litoměřický biskup Jan Baxant

Slovo litoměřického biskupa Mons. Jana Baxanta k 41. diecéznímu setkání mládeže, které se konalo v Litoměřicích ve dnech 26. – 27. března 2010.

Vždycky, když se doma připravuji na jakoukoliv pastorační návštěvu v naší diecézi a pak přijíždím do dané farnosti nebo křesťanského společenství, přemýšlím, jestli se tam setkám také s mladými lidmi a dětmi. Já je mám totiž rád a v jejich přítomnosti takřka ožiji, asi jako každý dospělý člověk pookřeje, když vidí, že všechno námi dospělými nekončí. Velmi mně záleží na tom, jaká bude budoucnost lidské a křesťanské rodiny. Nedovedu si představit, že by mně mělo jít o něco jiného a důležitějšího.

Na letošní setkání s našimi mladými lidmi z diecéze se chystám už delší dobu a vítám biblické téma, mně tak milé, o mladíkovi, který sice od Pána Ježíše nakonec odešel smutný, ale provázal ho laskavý Kristův pohled. Ježíš se s láskou na něho podíval. Ostatně, Ježíš se nikdy na nikoho nemračil a nemračí, tím spíše, když by kdokoliv za ním přišel se zájmem, s otázkami. Mladí lidé mívají otázky. Když jsem byl ještě mladým já sám, dobře si pamatuji, že otázky jsem měl. Předpokládám, že se v zásadním založení mladého člověka dosud nic nezměnilo a že mládež i v sobotu před Květnou nedělí využije příležitosti a bude se ptát.

Při tomto setkání se chci především potěšit, promiňte, já, a to z blízkosti mladých lidí. Chci je ubezpečit, že nejsme vůbec ztraceni, i když je nás nemnoho, a povzbudit, aby mysleli také na své kamarády, kamarádky a na své vrstevníky vůbec a aby křesťanství, pokud je žijí, a já doufám, že je žijí, nebylo jen jejich soukromou věcí, ale aby je předávali dál. I mladí lidé, a já jsem přesvědčen, že rádi, na sebe berou odpovědnost za šíření evangelia v našem prostředí severních Čech. Křesťanství není hra, ale život, a to náročný i radostný. Mladý člověk si sice hraje, ale je radostný a náročnosti se nebojí!

Současně tvrdím, že si nemůžeme myslet, že by se pastorační mládeže vyčerpala jedním setkáním mládeže za rok. Mládeži se musíme věnovat. Bez pravidelné, a tedy soustavné péče o mládež a děti neexistuje hodnověrná a poctivá duchovní správa. Mládeži se máme věnovat každý den v roce, ne jenom při jednom pouhém, i když snad dobře připraveném, setkání za rok. Obávám se toho, abychom se nespokojovali s modelem: uspořádáme diecézní setkání mládeže a konec. Berme toto setkání spíše jako roční bilanci a výzvu i povzbuzení.

Vybízím k celoroční péči o mládež a vybízím kněze a všechny ty, kteří mají rádi myšlenku pastorační mládeže, aby se spojili dohromady a inspirovali se navzájem, aby se mladým lidem věnovali celoročně a aby se jim věnoval každý kněz, každý duchovní správce. Středisko, resp. diecézní centrum pro mládež, za nás pastorační mládeže nevyřeší. Může nám však pomoci např. v ujasnění, že i kdybychom ve svých farnostech měli jen několik mladých lidí, jen několik jednotlivců, je třeba, abychom se jim věnovali.

Jana Michálková

Vzpomínka na Mons. Milana Bezděka, bývalého generálního vikáře litoměřické diecéze

Mons. Milan Bezděk, čestný prelát Jeho Svatosti a děkan Katedrální kapituly u sv. Štěpána v Litoměřicích, se narodil 25. března 1928 v Brně.

Mons. Milan Bezděk

V letech 1945 - 1948 pracoval jako administrativní úředník Městského národního výboru v Brně, v roce 1948 - 1949 byl pomocným dělníkem ve Zbrojovce Brno-Líšeň a v letech 1949 - 1956 pracoval jako provozní účetní podniku Pozemní stavby Brno. V této době vystudoval obchodní akademii, v letech 1950 - 1953 plnil vojenskou základní službu u PTP a od roku 1956 do roku 1962 studoval Cyrilometodějskou bohosloveckou fakultu (CMBF) v Litoměřicích.

Na kněze byl vysvěcen 24. června 1962 v Litoměřicích. Jako kaplan působil ve farnosti v Žatci, poté byl administrátorem farností v Lovosicích a Lounech. V březnu 1990 ho litoměřický biskup Mons. Josef Koukl jmenoval sídelním kanovníkem Katedrální kapituly u sv. Štěpána a od 1. července 1990 generálním vikářem pro litoměřickou diecézi. Z tohoto úřadu byl na vlastní žádost uvolněn 1. prosince 1996.

V roce 1997 byl Mons. Bezděk ustanoven výpomocným duchovním (in spiritualibus) ve farnosti Terežín a od srpna 1999 se stal jejím administrátorem. Od března 1998 byl jmenován biskupským vikářem pro obor církevního školství v litoměřické diecézi. Od září 1998 byl ustanoven dómským farářem u sv. Štěpána a v listopadu 2000 byl jmenován děkanem Katedrální kapituly u sv. Štěpána v Litoměřicích. Byl také prezidentem Diecézní charity Litoměřice. Z těchto funkcí byl postupně uvolněn. Zemřel po dlouhé a těžké nemoci 22. prosince 2009 v Městské nemocnici v Litoměřicích.

Monsignora Bezděka jsem poprvé poznal už jako chlapec, když jsem jezdil do Litoměřic na ministrantský den. Procházel mezi soutěžními stanovišti a pozoroval, jak nám to jde, či nejde. Když jsme někdy něco nevěděli, snažil se nám pomoci a velice se zajímal, odkud jsme, jak dlouho ministrujeme a zda ministrujeme rádi. Nikdy nezapomněl zdůraznit, jak důležitá a potřebná je naše služba ministranta. Říkal nám, že nevadí, když nás je někde jen hrstka, že právě o to více jsme potřebnější pro službu Pánu Bohu.

Když jsem začal působit jako jeden z redaktorů Zdislavy, měl jsem opět možnost se s otcem Milanem setkávat na redakčních radách. On byl často mezi námi tím, který obrušoval ostré hrany, když jsme se nemohli dohodnout, zda ten či onen článek uveřejnit. Vždy dokázal situaci odlehčit nějakou vtípnou hláškou nebo vtípem, až se ledy hnuly a my se dohodli.

Na jednom takovém setkání redakční rady mi otec Milan začal vyprávět, jaké má tráble v katedrále. Že poté, co odešly sestřičky, už to není ono a že ho ta naše katedrála moc trápí a že shání sakristiána. S úsměvem jsem mu odpověděl, ať hledá v diecézi, a jeho reakce byla okamžitá: „A nechtěl bys do Litoměřic přijít ty?“

...ač kněz, srdcem byl velký ministrant

Po delším přemlouvání jsem nakonec kývnul, a tak jsem měl možnost prožít rok a půl v litoměřické katedrále s dómským farářem Milanem Bezděkem. Od prvního dne bylo vidět, jak je opravdu rád. Hned začal vymýšlet, co vše se musí v naší katedrále udělat a hlavně vylepšit. Byla to lavina nápadů a neobyčejně krásných, leč mnohdy neuskutečnitelných představ. Otec Bezděk byl také velice společenský, a tak jsem rád přijímal jeho pozvání na odpolední - jak on říkal - pracovní kavičku, neboť zde často vzpomínal na svá bývalá působiště. Vyprávěl velice živě, jak vedl ministranty u svatého Tomáška, o svém působení v Lovosicích, kde dělal i v době totality divadlo, nebo o svém kulinářském mistrovství, což byla svíčková asi na dvacet způsobů.

Jedno z jeho vyprávění mne zvláště zaujalo. „Kvůli vínu jsem málem nebyl vysvěcen,“ řekl jednou otec Bezděk. Zatvářil jsem se překvapeně: „Kvůli vínu?“ „Ano,“ odpověděl a vyprávěl, jak dostal od pana rektora nařizeno, že musí povinně denně vypít alespoň půl deci vína, jinak nebude vysvěcen. Otec Bezděk, ač Moravák, neholdoval alkoholu, a už vůbec ne vínu, a tak se teprve v semináři musel naučit alespoň malinké množství vína pít.

Jak vše hezky začalo, tak to trochu smutně končilo. Otec Milan po necelém roce mého pobytu v Litoměřicích onemocněl a stále více času musel trávit v nemocnici. Ale jeho zájem o to, co nového je v naší katedrále, neochaboval, i když bylo zřejmé, že už se spoustu věcí nepodaří dokončit, což ho velmi trápilo. Když jsem ho přivezl z Ústí nad Labem po jeho operaci očí, bylo poznat, jak moc mu tato nemoc vzala sílu a chuť něco dělat. Když přišel do katedrály, moc neviděl, připadalo mu tam příliš šero a zase odešel. Bylo mi to líto, ale Bůh věci smutné dokáže rázem přetvořit. Myslím, že to byl snad pan doktor Horníček, který přemluvil otce Milana, aby jezdil do Terežína sloužit mši svatou. Slíbil mu, že vše zařídí tak, aby to šlo. Musím se přiznat, že se mi moc nechtělo jezdit ještě do Terežína, ale takovou chuť a energii, kterou otec Milan najednou měl, nebylo možné odmítnout. Netušil jsem, jak velký duchovní přínos pro mne právě tyto mše svaté budou mít. Otec Bezděk měl sice nemocné oči, ale ve svých hluboce lidských kázáních jakoby viděl do našich srdcí, a tak jsem se po každé jeho mši svaté v Terežíně už velmi těšil na další neděli.

Pokud bych měl jednou větou vystihnout to, jak jsem monsignora Bezděka poznal, řekl bych o něm, že ač kněz, srdcem byl velký ministrant, který rozsával radost a lásku k Bohu.

Michal Oleksák, Dlouhý Most

Litoměřice, 26. 5. 2010

Katedrála sv. Štěpána, 19.00 hodin. Litoměřické varhanní léto 2010. Dvacátý ročník mezinárodního hudebního festivalu zahájí český varhaník Jaroslav Tůma.

Jřetín pod Jedlovou, 29. 5. 2010

Kostel Nejsvětější Trojice, 17.00 hodin. Koncert duchovní hudby. V podání Vilemovského chrámového sboru uslyšíte J. Schuberta a F. A. Ernsta.

Krásná Lída, 30. 5. 2010

Kostel sv. Máří Magdaleny, 19.30 hodin. Koncert, na programu jsou duchovní písně a skladby z celého světa.

hudby, program: „Nejkrásnější Ave Maria“ v provedení koncertního dua Olga Procházková - zpěv, František Smíd - varhany. Uslyšíte Ave Maria od autorů V. A. Mozarta, P. B. Kahna, L. van Beethovena, F. Schuberta, A. Adama, Ch. Gounoda, G. Cacciniho, J. B. Faureho, K. Bendla, P. Mascagniho, A. H. Rosewiga, H. Milarda a Agnus Dei G. Bizeta.

Děčín I, 12. 6. 2010

Kostel Povýšení sv. Kříže, 19.00 hodin. Koncert duchovní hudby. Ludwig van Beethoven - Missa C - dur, opus 86. Účinkovat bude Karlovarský pěvecký sbor, Dětský symfonický orchestr Karlovy Vary, sborníkem a dirigentem Miloš Bok.

Česká Lípa, 18. 6. 2010

Kostel Narození Panny Marie, 19.00 hodin. Koncert k počtu patronů města sv. Petra a Pavla. Uslyšíte hudbu A. Dvořáka, L. van Beethovena a dalších autorů.

Liberec Hanychov, 20. 6. 2010

Kostel sv. Bonifáce, 18.00 hodin. Koncertní provedení mše Missa Brevis od autora Jiřího Pavlici v podání Turnovského orchestrálního sdružení se sólisty a sborem.

Česká Lípa, 22. 6. 2010

Bazilika Všech svatých, 18.00 hodin. Vystoupí Českolipský dětský sbor.

Pozvánky naleznete také na www.dltm.cz

Pozvánky

Doksany, 4. 6. 2010

Kostel Narození Panny Marie, 19.00 hodin. Každý první pátek v měsíci se koná pouť s eucharistickým průvodem. Úmyslem těchto poutí je vyprositi si nové a svaté kněze, řeholníky a řeholnice. Přijďte i vy prosit, neboť Pán řekl: „Proste a dostanete.“ Svátost smíření od 19.00, v 19.30 modlitba sv. růžence, dále mše svatá a po ní eucharistický průvod.

Litoměřice, 9. 6. 2010

Katedrála sv. Štěpána, 19.00 hodin. Litoměřické varhanní léto 2010. Mezinárodní hudební festival, 20. ročník, vystoupí varhaník Serge Schoenbrodt (Belgie).

Bělá pod Bezdězem, 11. 6. 2010

Kostel Povýšení sv. Kříže, 18.00 hodin. Koncert duchovní

Z diáře litoměřického biskupa Mons. Jana Baxanta

- 26. 5. 10.00 hodin. Návštěva školy, beseda s žáky a učiteli, od 11.00 hodin setkání se zastupiteli (městský úřad), poté návštěva kostela, Zlatá Olešnice.
- 26. 5. 17.00 hodin. Mše sv., kostel sv. Václava, Paseky nad Jizerou.
- 27. 5. 10.00 hodin. Návštěva Charity Česká Lípa, otevření nového centra, Česká Lípa.
- 29. 5. 11.00 hodin. Poutní slavnost sv. Zdislavy, Jablonné v Podještědí.
- 30. 5. 10.00 hodin. Poutní slavnost Nejsvětější Trojice, pastorační návštěva, kostel, místní úřad, Klášterec nad Ohří.
- 30. 5. 18.00 hodin. Mše sv., kostel Nejsvětější Trojice, Ústí nad Labem – Strěkov.
- 3. 6. 18.00 hodin. Slavnost Těla a Krve Páně, katedrála sv. Štěpána, Litoměřice.
- 4. 6. 16.00 hodin. Setkání s birmovanci, Frýdlant.
- 5. 6. 11.00 hodin. Zahájení lázeňské sezony, Teplice.
- 6. 6. 10.00 hodin. Birmování, Liberec.
- 7. 6. 15.00 hodin. Předávání maturitních vysvědčení, bazilika Bolestné Matky Boží, Bohosudov.
- 11. 6. 18.30 hodin. Bohoslužba při Hasičských slavnostech, katedrála sv. Štěpána, Litoměřice.

(změny programu vyhrazeny)

Milí čtenáři,

nabízíme vám malé rozptýlení, získáte pěknou knihu z Karmelitánského nakladatelství. Ze správných odpovědí výherce vylosujeme.

Pro děti do 12 let:

- Kolik zvířat vzal Mojžíš do archy?
- Kolik bochníků chleba dal Ježíš učedníkům, aby nasýtil zástupy lidí?
- Kolikátý den vstal Ježíš z mrtvých?

Pro mládež a dospělé:

- Kdo nebo co je Septuaginta?
- Jak se jmenoval Abrahamův synovec?
- Co zanechal Pavel v Troadě?

Odpovědi na otázky posílejte do konce měsíce na zdislava@dltm.cz, nebo na adresu: Biskupství litoměřické – diecézní časopis Zdislava, Dómské náměstí 9/9, 412 88 Litoměřice

Nabídka Karmelitánského nakladatelství

Václav Renč, Májové úvahy

Brož., 80 str., 119 Kč, obj. č.: 101539

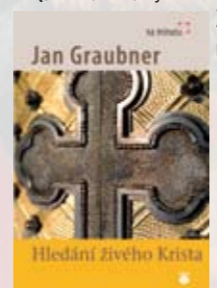

Májové úvahy patří k posledním textům Václava Renče (1911-1973). Záhy po jeho smrti vycházely postupně v Katolických novinách (1974-75) a pak ještě znovu v Katolickém týdeníku (1994-95), některé pod změněným názvem a mírně krácené. Knížně vyšly v Praze nákladem římské Křesťanské akademie 1996 (jako neprodejný tisk). Nejde tudíž o dílko neznámé: naopak, je čtenářsky prověřené a nepochybně vědecky oceněné a je nesporné, že si zaslouží co největšího rozšíření.

Pro zasvěcené čtenáře Renčova životního díla je nejnápádnější prostá, zcela ukázněná forma těchto úvah. Střízlivost a průzračná prostota výrazu je plodem básnickovy lidské a duchovní zralosti, je svědeckým bolestně životní zkušeností a trnitě cestou umělecké. Charakteristická je pronikavá proměna mladistvé strmé abstraktní esejistiky nebo polemické, až pamfletickým žarem rozpalované publicistiky předválečné éry k střídmému a prostě vroucnému projevu. Václav Renč (1911-1973), český katolický básník, dramatik a překladatel. Narodil se ve Vodochodech u Roudnice n/L., od dětství však žil v Praze. Vystudoval obory filozofie a jazykovedy na Filozofické fakultě Karlovy Univerzity (1936). Ještě během studia pracoval pro časopis Rozhledy po literatuře a umění. V letech 1946-1948 působil jako lektor a režisér ND v Brně. V roce 1951 byl ve vykonstruovaném procesu s katolickou inteligencí odsouzen na 25 let vězení (r. 1962 propuštěn). Po propuštění se několik sezón jako dramaturg podílel na programu olomoucké operety. Od r. 1967, kdy se přestěhoval do Brna, se věnoval literární a překladatelské činnosti ve svobodném povolání. Kromě reflexivní lyriky psal divadelní hry pro děti i dospělé. Je také autorem řady rozhlasových a jevištních dramatizací. Podílel se rovněž na textové aktualizaci katolických mešních písní.

Jan Graubner, Hledání živého Krista

Brož., 95 str., 99 Kč, obj. č.: 101386

Z postních a velikonočních kázání pronesených v olomoucké katedrále.

Daniel Ange, Raněný pastýř

2. vydání, brož., 119 str., 129 Kč, obj. č.: 101569

Alegorický příběh hledajícího teenagera. Vzpouří mládí je zde konfrontováno s postavou laskavého a trpělivého pastýře, kterému nevdá posměch a pohrdání. Hlavní hrdina se tak dovídá, že skutečná láska se rodí uprostřed jeho srdce.

Úplnou nabídku najdete na stránkách nakladatelství: www.kna.cz.

41. diecézní setkání mládeže v Litoměřicích (26. – 27. 3. 2010)

Kapela „Vibůh“, která uždy setkání mládeže doprovází, pod vedením Magdalény Šobáňové - foto Kateřina Horká

Účastníci diecézního setkání v sále kina Máj - foto Marie Koscelníková

Závěrečná mše sv. pro mládež u katedrále sv. Štěpána, biskup Jan Baxant - foto Vojtěch Audy

Moderátory Jan Elsner, Anežka Gottfriedová a Tomáš Altman (zleva) - foto Marie Koscelníková

Oběd podávaný v DDKT - foto Vojtěch Audy

Fotogalerii Vojtěcha Audyho naleznete na <http://tinyurl.com/zdislava1> a <http://tinyurl.com/zdislava2>

MISTR TIBURTINSKÉ SIBYLLY, Madona v uzavřené zahradě, 1494, tempera na dřevěné desce

Ze sbírek litoměřického biskupství